

CURIERUL UCRAINEAN

Luptati și veți învinge!

M. Ulebruk

Serie nouă, nr. 281-282 /februarie 2015

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

După 1989, odată cu dispariția regimului totalitar, comunitatea ucrainenilor din România, aflată până atunci într-un proces de dispreț, oficial trecută la „alte minorități“, a început din nou să prindă viață.

La 14 februarie 2015, s-au împlinit 25 de ani de la fondarea Uniunii Ucrainenilor din România (UUR), implicate puternic în apărarea intereselor ucrainenilor din România. Constituită la 28 decembrie 1989 și devenită persoană juridică conform sentinței nr. 262 a Judecătoriei Sectorului 1 din București, la 14 februarie 1990, UUR este o organizație cu profil etnic, neguver-

treime din totalul populației ucrainene de 51.000 de persoane, înregistrate la recensământul din 20 octombrie 2011. Ucrainenii, care au un loc bine determinat, o existență reală, garantată, sunt fideli României, țară în care s-au născut, au crescut, muncesc și trăiesc, unii dintre ei, de peste șase secole. Rămânând aceiași fii devotați ai României, gândurile lor se îndreaptă și spre Ucraina, pe care o poartă în suflete, nădăjduind că în 2015 pacea va prevala în fața violenței.

Uniunea Ucrainenilor din România a dezvoltat și adâncit bunele relații cu populația

tot atât de veche ca și organizația UUR, a fost cinstirea memoriei poetului național ucrainean Taras Șevcenko. Anul trecut, am celebrat, cu demnitate, în toate zonele locuite de ucraineni, împlinirea a 200 de ani de la nașterea poetului.

Festivalurile au fost o altă coordonată majoră a preocupărilor noastre. În această privință sunt de remarcat Festivalul de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni, Festivalul ouălor încondeiate etc. Fiecare celebrare a sărbătorii Crăciunului sau a Paștelui a fost un reînnoit prilej de regăsire identitară, de meditație despre sensul istoriei poporului ucrainean. În capitolul

UUR a împlinit un sfert de secol

namentală, neconfesională și nonprofit, cu deplină autonomie, care-și desfășoară activitatea în concordanță cu prevederile Constituției și ale legilor în vigoare din România, precum și cu documentele internaționale referitoare la drepturile minorităților naționale, ratificate de țara noastră.

Caracterizând viața UUR în cei 25 de ani, vom încerca să prezentăm câteva date legate de istoria organizației, structura organizatorică, obiective, realizări, dar și de unele probleme care își așteaptă rezolvarea.

Inițiatorul și primul președinte al organizației în țară a fost scriitorul Ștefan Tcaciuc care a cumulat și funcția de deputat până la decesul său, survenit în 2005. În același an, Consiliul UUR l-a mandatat pe Ștefan Buciuta să preia interimatul la președinția UUR. La 24-25 noiembrie 2006, a avut loc al V-lea Congres al UUR, în urma căruia președinte al UUR a fost ales dl Ștefan Buciuta, aflat în prezent la al doilea mandat, după cel de-al VI-lea Congres al UUR din 30 septembrie - 1 octombrie 2011. În anii 2005-2008, 2008-2012, comunitatea ucrainenilor l-a trimis și în Parlamentul României.

Uniunea Ucrainenilor din România are în prezent 12 filiale județene (Arad, Botoșani, București, Caraș-Severin, Cluj-Napoca, Galați, Iași, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș, Tulcea) care cuprind 130 de organizații locale, respectiv, aproximativ 17.000 membri, ce își desfășoară activitatea sub semnul asigurării identității etnice, în condițiile de democrație și pluralism existente în România de astăzi. Așadar, numărul membrilor UUR reprezintă o

majoritară, cu autoritățile statului român, fiind membră a Consiliului pentru Minorități Naționale din România. Mai ales în ultimii ani, s-au amplificat relațiile UUR cu organizațiile ucrainene internaționale, cum ar fi Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare din Kiev, Congresul European al Ucrainenilor, Congresul Mondial al Ucrainenilor.

Asistăm, de asemenea, la o solidarizare mai intensă între UUR și Ambasada Ucrainei în România.

Cultura a fost obiectul unor preocupări permanente: am sprijinit și promovat nenumărate proiecte culturale ale filialelor UUR, editarea de cărți și a presei ucrainene. O acțiune constantă,

cultură s-a încadrat și organizarea de mese rotunde, simpozioane, lansări de carte, expoziții, excursii, publicarea de cărți, întâlniri ale scriitorilor cu cititorii.

Departamentul pentru Relații Interetnice a felicitat în repetate rânduri UUR, apreciind că activitatea pe care o desfășoară este o contribuție importantă la cultura românească.

Desigur, neîmpliniri există și trebuie să ne propunem, de exemplu, relansarea educației ucrainene pentru copiii și nepoții care din diverse motive nu studiază limba ucraineană. De asemenea, se impune cu necesitate alcătuirea unei istorii a comunității ucrainene pe care, mai ales, tinerii nu o cunosc.

O realizare importantă a UUR este dezvoltarea patrimoniului imobiliar. În anii care au trecut de la înființare, organizația noastră a achiziționat 18 sedii, o Casă de Cultură a Ucrainenilor și un Centru de Perfecționare și Educare a Copiilor, care, sperăm, vor atrage tot mai mulți ucraineni spre UUR.

Suntem mândri pentru ceea ce am realizat și recunoscători Guvernului României pentru sprijinul financiar care asigură viața ucraineană în România. Un aport substanțial în construcția Uniunii, în realizările ei mai importante, îl are președintele Ștefan Buciuta împreună cu Consiliul UUR.

Aniversarea a 25 de ani de existență a UUR prilejuiește o suită de manifestări culturale dedicate evenimentului (masă rotundă, conferință de presă, decernarea medaliei jubiliare, spectacol).

Ion ROBCIUC

Comunicat de presă

Despre situația din estul Ucrainei, la început de an

Cu toții am sperat că noul an va aduce o îmbunătățire a situației din estul Ucrainei, că va exista un minimum de voință și umanitate pentru a schimba ceva în bine în zonele afectate de conflict și că dialogul va lua locul focurilor de arme. Din păcate, constatăm acum că primul punct al Acordului semnat la 5 septembrie 2014, respectiv „Încetarea focurilor imediat și în mod bilateral“ a rămas doar un deziderat. Cele convenite la Minsk au fost încălcate de separatiștii proruși, iar în ultimele săptămâni luptele s-au intensificat, culminând cu atentate sângeroase asupra populației pașnice.

Statistic, nu putem decât să remarcăm că numărul celor nevinovați, care și-au pierdut viața, a crescut de la o ofensivă la alta. După cum se știe, la 13 ianuarie a.c., un tir de artilerie a lovit un autobuz ce transporta persoane civile, la un punct de control din apropierea localității Buhas, din sud-vestul regiunii Donețk, s-a soldat cu 12 morți și 16 răniți, printre care și copii. La numai o săptămână, la 20 ianuarie a.c., un alt incident, la fel de sângeros, a avut loc într-o

stație de troleibuz din orașul Donețk, unde, în urma unui bombardament comis la o oră de vârf, 13 persoane au fost ucise și mai multe zeci rănite. Nu în cele din urmă, câteva zile mai târziu, la Mariupol, alți 30 de civili aveau să își piardă viața și nu mai puțin de 100 aveau să fie răniți.

Indignarea și tristețea din suflet sunt greu de descris în cuvinte. De aceea, consider că în astfel de momente, trebuie să fim puternici și solidari. Solidari cu întreg poporul ucrainean. Doliul național declarat în ziua de 25 ianuarie, nu a fost numai în Ucraina, ci și în sufletele noastre.

Privind la cele trei atentate, consider că este de neacceptat ca, în dinamica acestui conflict absurd, să se ajungă până la a se demonstra cu atâta ușurință cât de neimportantă este o viață de om în raport cu unele interese geostrategice sau planuri bine puse la punct pentru a se dezbi- na un stat suveran și, implicit, a se asigura controlul anumitor zone. Acordurile de la Minsk, deși destul de fragile, ofereau totuși o șansă asigurării treptate a unui climat de stabilitate în zonele estice, dar din păcate, respectarea lor doar de către Ucraina nu este suficientă.

Aceste tragedii nu vor duce în niciun caz la o detensionare a situației, ci dimpotrivă, în acest context sumbru, pacea pare tot mai îndepărtată

pentru estul Ucrainei. Până acum, în acest conflict nu au pierit numai militari ucraineni, ci și populație civilă, în total aproximativ 5000 de persoane, conform datelor furnizate de ONU.

Nu putem ignora că aceste adevărate crime împotriva umanității s-au petrecut la granița Uniunii Europene, în timp ce în interiorul ei, lumea s-a mobilizat pentru a spune un NU hotărât terorismului. Cei responsabili trebuie să plătească pentru fiecare suflet nevinovat care a pierit în atacurile pe care cu atâta cinism le-au comis.

În acest sens, adresez mulțumiri, în mod deosebit, oficialilor români, care au luat imediat poziție față de evoluția îngrijorătoare a evenimentelor din ultima lună, au considerat atacurile asupra populației civile drept acte criminale și au adus în prim-plan nevoia de a face front comun împotriva celor responsabili de asemenea orori.

În numele comunității ucrainenilor din România, fac apel la toți actorii internaționali pentru o implicare susținută, în continuare, în rezolvarea pașnică și cât mai curând posibil, a conflictului care macină zonele estice ale Ucrainei.

Ion MAROCICO,
deputat

Comunicat de presă

Negocieri internaționale pentru soluționarea crizei ucrainene

„Ucraina are nevoie de pace!“ Acesta este mesajul pe care comunitatea internațională l-a transmis în ultimele zile, care au stat sub semnul negocierilor, al eforturilor de a identifica o soluție pașnică pentru conflictul din zonele din estul Ucrainei. Pe fondul degradării vizibile a situației de la începutul acestui an, când mai multe persoane civile și-au pierdut viața, o poziționare mai fermă a decidenților internaționali era mai mult decât necesară, chiar dacă lucrurile nu vor putea reveni imediat la normal. Nu putem pretinde soluții magice, pentru că ceea ce se întâmplă de aproape un an nu este o poveste, ci este realitatea cruntă prin care trece poporul ucrainean. În schimb, putem spera la rezolvări raționale, la abordări coerente de fiecare parte și, nu în ultimul rând, la demersuri care să aibă ca fundament respectarea principiilor umanitare și a dreptului internațional.

Dialogul poate duce la evitarea unui scenariu nedorit de nimeni și pronunțat doar unori, și atunci cu jumătăți de măsură. Am considerat întotdeauna că o confruntare directă armată nu va fi niciodată mai bună decât folosirea căilor diplomatice pentru aplanarea unui conflict. De aceea, fiecare rundă de negocieri este o nouă șansă dată Ucrainei de

reintrare pe calea stabilității. Vizitele fulger ale secretarului de stat american la Kiev, ale președintelui francez și cancelarului german la Kiev și, respectiv, la Moscova, precum și continuarea discuțiilor în formatul Normandia vin în susținerea logicii mai sus-enunțate. Dincolo de tonul mai degrabă îngrijorător decât optimist din declarațiile liderilor occidentali, vreau să cred că va prinde contur un pachet de măsuri viabile pentru implementarea acordurilor semnate în septembrie la Minsk, care să ducă la încetarea focului.

Un plus de stabilitate în Ucraina înseamnă o centură de siguranță în Europa și o reșezare a regiunii în noul context de securitate. Consecințele unei destructurări a statului ucrainean nu se vor opri la granițele sale, ci se vor propaga mult mai departe. De aceea, Ucraina are nevoie de întregul sprijin internațional în apărarea suveranității și integrității teritoriale, deziderate imposibil de realizat în absența unei voințe politice de soluționare a diferendului din partea tuturor celor direct sau indirect implicați.

Ion MAROCICO,
deputat

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactori:
Ștefan Buciuta
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu

Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“

Excelenței Sale Domnului Klaus Iohannis, Președintele României

Uniunea Ucrainenilor din România și comunitatea ucrainenilor, împreună cu poporul ucrainean, sunt îndoliați în urma atacurilor armate ale separatiștilor ruși împotriva populației pașnice din raioanele orașului Mariupol, unde au murit cel puțin 30 de persoane și 107 au fost rănite.

Noi susținem poziția Președintelui Congresului Mondial al Ucrainenilor, dl Evhen Choliij, susținem și îl asigurăm pe Președintele Ucrainei, Petro Poroșenko, de faptul că ucrainenii din diaspora sunt solidari cu poporul ucrainean și sunt „uniți în suferința pricinuită de agresor”.

La fel ca și Ucraina, așteptăm de la Federația Rusă și de la separatiști îndeplinirea înțelegerilor de la Minsk.

În aceste momente tragice pentru poporul ucrainean, ne adresăm Excelenței Voastre Domnule Președinte al României, Klaus Iohannis, cu rugămintea să susțineți sancțiunile propuse de țările europene și S.U.A. împotriva agresorilor și să condamnați atacul separatiștilor asupra orașului Mariupol, precum și alte agresiuni asupra populației pașnice, care încalcă dreptul internațional și înțelegerile de la Minsk.

Cu stimă și respect,

*Președintele UUR
Buciuta Ștefan*

*Prim-vicepreședintele UUR
Robciuc Ion*

Scrisoare de răspuns a Președintelui României

*Domnului Buciuta Ștefan,
Președintele Uniunii Ucrainenilor din România*

Domnule Președinte,

Vă mulțumesc pentru mesajul transmis și pentru urările dumneavoastră.

În mesajul pe care l-am adresat în urma atacului asupra populației civile din Mariupol, pe care l-am calificat drept un act criminal, am arătat că România condamnă încălcarea suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei și va continua să contribuie la materializarea aspirațiilor europene și euroatlantice ale Ucrainei.

România a susținut sancțiunile împotriva Federației Ruse, iar în lipsa participării sale credibile la găsirea unei soluții politice care să evite pierderea de vieți omenești, suntem pregătiți să luăm în considerare intensificarea lor.

Zilele acestea, primim cu încredere Acordul de la Minsk din 12 februarie și vă asigur că suntem alături de cetățenii ucraineni, oriunde s-ar afla, în aceste momente dificile.

Cu deosebită considerație,

*Președintele României
Klaus Werner Iohannis*

Vizita în România a ministrului Afacerilor Externe al Ucrainei

În ziua de 17 februarie 2015, ministrul Afacerilor Externe al Ucrainei, Pavlo Klimkin, a efectuat o vizită oficială în România la invitația ministrului român al Afacerilor Externe, Bogdan Aurescu.

După cum informează site-ul Ambasadei Ucrainei în România, în timpul convorbirilor dintre cele două părți au fost abordate probleme privind stadiul actual al relațiilor bilaterale, subliniindu-se dinamica lor pozitivă în anul 2014.

Dialogul demnitarului ucrainean cu autoritățile române a evidențiat relațiile partenariale excelente dintre cele două state, precum și dorința reciprocă de a le dezvolta în continuare.

În acest sens, părțile au convenit ca prezenta vizită să fie începutul unei noi etape în dezvoltarea rela-

țiilor româno-ucrainene - reșezarea acestora într-o dimensiune pozitivă, pe o bază de bună vecinătate, prietenie, pragmatism, ajutor reciproc și încredere mutuală.

În cursul convorbirilor, a fost abordată și situația din estul Ucrainei, fiind exprimată susținerea deplină de către România a procesului de pace în această zonă.

Domnul Pavlo Klimkin, ministrul Afacerilor Externe al Ucrainei, a fost primit, la București, de domnul Klaus Iohannis, președintele României. Ministrul ucrainean Pavlo Klimkin i-a mulțumit domnului Klaus Iohannis, președintele României, pentru susținerea consecventă a integrității teritoriale, suveranității și independenței Ucrainei, precum și pentru condamnarea anexării de Federația Rusă a Republicii Autonome Crimeea, a agresiunii Rusiei în partea de est a regiunilor Donețk și

Luhansk ale Ucrainei. Interlocutorii au discutat despre stadiul actual al relațiilor bilaterale în toate domeniile, constatându-se că există condiții pentru reșezarea lor pe o bază mult mai solidă.

Ministrul Afacerilor Externe, Pavlo Klimkin, s-a întâlnit, de asemenea, cu domnul Gabriel Oprea, viceprim-ministru al Guvernului României și cu domnul Călin Popescu-Tăriceanu, președintele Senatului.

Programul vizitei a inclus și o întâlnire a ministrului Pavlo Klimkin cu reprezentanții comunității ucrainenilor din România. Domnul Pavlo Klimkin a mulțumit comunității ucrainene din România pentru informarea obiectivă despre evenimentele din Ucraina, a exprimat recunoștință dlui Ștefan Buciuta, președintele Uniunii Ucrainenilor din România, și dlui Ivan Marocico, deputatul comunității ucrainene în Parlamentul României, pentru condamnarea atacurilor separatiștilor proruși asupra populației civile din estul Ucrainei. Președintele UUR, Ștefan Buciuta, și deputatul comunității ucrainenilor, Ivan Marocico, l-au informat pe oaspete despre activitatea UUR și despre unele probleme cu care se confruntă învățământul ucrainean din România, cum ar fi lipsa manualelor școlare.

Faptul că ministrul Afacerilor Externe, Pavlo Klimkin, a ținut să fie în mijlocul reprezentanților comunității ucrainene din țara noastră ne onorează mult.

Ion ROBCIUC

Motto: „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie...”

(Constituția României)

Revolta populară din decembrie 1989 care apoi s-a transformat în revoluție, transmisă în direct de Televiziunea Română a însuflețit toată populația României, deci implicit și minoritățile naționale. Românii împreună cu celelalte minorități din toată țara au participat la această revoltă populară atât la Timișoara, cât și la București și în toate celelalte centre importante ale României.

Acest entuziasm a pătruns adânc și în teritoriile unde trăiesc în bună pace cu populația majoritară și ucrainenii, pentru că și ei ca și ceilalți au avut de suferit de pe urma regimului totalitar. Ucrainenilor în plus le-au fost confiscate de către regimul comunist dreptul de a învăța în limba maternă și de a-și manifesta și perpetua cultura strămoșească. Ultimul liceu cu predare în limba ucraineană din Sighetu Marmatei a fost desființat în anul 1960, iar apoi, treptat, au fost desființate și clasele cu predare în limba ucraineană.

Revoluția din decembrie a dat posibilitatea tuturor minorităților naționale din România să-și aleagă propriul drum spre educație și cultură păstrând suveranitatea și independența, unitatea și indivizibilitatea statului național al României.

Evenimentele din decembrie au dat un puternic imbold intelectualității ucrainene din România, muncitorilor și țăranilor ucraineni să-și renască conștiința națională și să se gândească la redobândirea unor drepturi pierdute de-a lungul vremii, drepturi stipulate în Proclamația de Unire de la Alba Iulia din anul 1918.

La București, elita ucraineană formată din ingineri, medici, cercetători și scriitori s-a întrunit, la 28 decembrie 1989, într-o adunare la care s-a hotărât ca să se constituie Uniunea Ucrainenilor din România.

Astfel, s-a întocmit o listă cu membrii fondatori, cum cereau legile de atunci, „Decretul nr.31/1954”, și s-a redactat un proces-verbal de constituire a Uniunii Ucrainenilor din România și Statutul Uniunii.

Amintesc deci aici numele și profesia membrilor fondatori așa cum era redactată lista: Nicolae Corsiuc - scriitor, Ivan Covaci - redactor-șef, Irina Covaci - corector, Oresca Hortec - învățătoare, Corneliu Irod - preot, Bogdan Ivașco - medic, Kiril Kuțiuț Kotrzynski - inginer, Iuliu Lazarciuc - redactor, Ihor Lemnii - economist, Irina Levinschi - scriitor, Eugen Mihaiciuc - scriitor, Mihai Mihailiuc - scriitor, Ioan Minteanschi - scriitor, Ioan Moisiuc - secretar de redacție, Nicolae Olexiuc - maestru bucătar, Ioan Rebușapcă - lector universitar, Teofil Rebușapcă - scriitor, Corneliu Reguș - cercetător, Ioan Seredenciuc (Ivan Nepohoda) - redactor, Ștefan Tcaciuc - inginer, Silvestru Zahorodnii - scriitor.

Dosarul complet a fost depus la Judecătoria Sectorului 1 București cu nr. 261/P.J./1990.

Judecătoria Sectorului 1 București, în ședința din Camera de Consiliu din data de 14 februarie 1990 pronunță Sentința nr. 262 prin care acordă personalitate juridică Uniunii Ucrainenilor din România reprezentate de domnul Tcaciuc Ștefan, cu sediul în București, str. Zalomit nr.6, Sectorul 1.

Proiectul de Statut al Uniunii Ucrainenilor din România a fost întocmit pe trei capitole: Denumirea și natura organizatorică, membrii Uniunii și scopurile specifice ale Uniunii.

I. În Statut se menționează că:

1. Prin publicarea Apelului adoptat de Comitetul Executiv Provizoriu al Uniunii Ucrainenilor din România la data de 28 decembrie 1989, se declară înființarea Uniunii Ucrainenilor din România.

2. Uniunea Ucrainenilor din România este o organizație obștească de reprezentare publică și de apărare a intereselor minorității ucrainene din România, care dorește să reunească în cadrul ei cetățeni români de naționalitate ucraineană, aparținând tuturor păturilor sociale, care doresc să colaboreze pentru făurirea unei societăți autentice democratice în cadrul constituțional al ordinii de stat și de drept al României. Totodată, Uniunea Ucrainenilor din România își propune ca principal scop realizarea egalității depline în toate domeniile vieții politice, economice, culturale și sociale, recunoașterea și practicarea drepturilor și libertăților individuale și colective ale minorității ucrainene din România.

Un sfert de veac de la constituirea Uniunii Ucrainenilor din România

II. Membrii Uniunii Ucrainenilor din România pot fi cetățeni români de naționalitate ucraineană, care doresc să colaboreze cu Uniunea pentru realizarea scopurilor și sarcinilor principale și care recunosc și acceptă prevederile Statutului.

III. Scopurile specifice ale Uniunii.

Uniunea Ucrainenilor din România își propune să militeze pentru asigurarea pe baze democratice a reprezentării minorității ucrainene în cadrul organelor puterii de stat, participând cu liste electorale proprii la alegerile acestor organe.

Folosirea liberă a limbii ucrainene în toate relațiile cu organele de stat, cu instituțiile și întreprinderile, în învățământ, în viața culturală și socială, în practicarea cultelor și în folosirea mass-mediei, inclusiv în viața particulară și în manifestările colective, pe bază de garanții constituționale.

Realizarea rețelei instituțiilor de învățământ în limba ucraineană și asigurarea funcționării acestora la toate gradele, începând cu grădinița de copii până la învățământul superior.

Asigurarea organizării și funcționării unor secții ucrainene în cadrul institutelor de cercetare științifică în diferite domenii, ele corespunzând tradițiilor și cerințelor culturale ale minorității ucrainene din România.

Uniunea Ucrainenilor din România dorește să participe activ la elaborarea actelor normative atât în prezent, cât și în viitor, în special la cele care o privesc în mod deosebit.

Până la adoptarea formei definitive a Statutului, Comitetul Executiv Provizoriu va asigura colaborarea cu toate organele ce interesează Uniunea.

Uniunea Ucrainenilor din România poate primi donații materiale și financiare atât de la persoane particulare, cât și de la organizații, conform prevederilor legale în vigoare.

Proiectul Statutului Uniunii Ucrainenilor din România a fost dezbătut și îmbunătățit la Primul Congres al Uniunii Ucrainenilor din România desfășurat la 28 aprilie 1990, la București, iar apoi la cel de-al II-lea Congres desfășurat în București, la data de 22 iulie 1994, la cel de al III-lea Congres ce a avut loc în București, la data de 5 septembrie 1998, la cel de al IV-lea Congres desfășurat în București la 10 august 2002. La cel de al V-lea Congres al UUR desfășurat în București, în perioada 24-25 noiembrie 2006, Statutul Uniunii a fost prezentat mult mai îmbunătățit pus de acord cu noua Constituție și Ordonanța nr.26 din 30 ianuarie 2000 (actualizată) cu privire la asociații și fundații, aprobată de Legea nr.246 din 18 iulie 2005. Și o ultimă modificare a Statutului s-a aprobat la cel de al VI-lea Congres al Uniunii Ucrainenilor din România ce a avut loc la Timișoara la data de 1 octombrie 2011.

Publicitatea care s-a făcut privind drepturile democratice ale poporului român, instaurate după 22 decembrie 1989, a avut influență benefică pentru etnicii ucraineni din zonele unde viețuiesc compact, și anume în Maramureș, Suceava, Banat și Tulcea.

În „Graiul Maramureșului” s-a făcut public primul semn de coagulare a etnicilor ucraineni la data de 13 ianuarie. La 14 ianuarie 1990, cotidianul a publicat un Apel al Comitetului de inițiativă al Alianței Democratice a Ucrainenilor din județul Maramureș, cu sediul în comuna Poienile de sub Munte, cu o populație de peste 10.000 de ucraineni.

„La 3 martie 1990, a fost publicată Platforma-program a Uniunii Ucrainenilor din România, anunțându-se și candidații săi pentru alegerile din 20 mai: preotul Ivan Pițura, vicarul Bisericii Ortodoxe Ucrainene din România, și profesorul Iuliu Manuleac la Camera Deputaților și a scriitorului Paul Romaniuc din Rona de Sus la Senat. UUR a câștigat un mandat de deputat prin vicarul Ivan Pițura (mai-iunie 1990), ocupat apoi de cel care avea să fie președinte UUR, Ștefan Tcaciuc (iunie 1990-2004)” (Vasile Gaftone, *Românii și etniile din Maramureș*).

Dar până la alegerile din mai 1990 și în alte localități ale României, ucrainenii s-au constituit în organizații locale și județene, iar apoi au aderat la Uniunea Ucrainenilor din România organizând conferințe la nivel de regiuni (de ținut).

Prima conferință a ucrainenilor din Maramureș a avut loc la data de 28 ianuarie în municipiul Baia Mare, la care au fost invitați ucraineni din toate localitățile județului. La acest forum s-a stabilit că este necesară convocarea unei conferințe la nivel de ținut, la care să participe și ucrainenii și județele limitrofe, iar sediul să fie în municipiul Sighetu Marmatei, leagănul culturii ucrainene din Maramureș și din nord-vestul României. La Baia Mare, s-a constituit organizația municipală (filiala) a Uniunii Ucrainenilor din România, la care au fost arondate orașele Baia Sprie, Cavnic, Seini și Târgu Lăpuș. Președintele filialei a fost ales prof. Iura Parașcineț, iar vicepreședinți, Ștefan Buciuta și Nicolae Mesaroș. Din anul 1992, funcția de președinte a fost acordată domnului Ștefan Buciuta.

În această perioadă și la Suceava a avut loc alegerea organelor locale ale Uniunii. În organizația ținutului Bucovina a fost ales președinte profesorul Iura Lucan, iar în Banat, la Lugoj, a fost constituită organizația de ținut sub conducerea profesorului Iura Semeniuc.

Ulterior și la Tulcea s-a constituit organizația Uniunii unde a fost ales președinte profesorul Virgil Rițco.

Prima Conferință de ținut a Uniunii Ucrainenilor din România s-a desfășurat la Sighetu Marmatei, la 10 februarie 1990, la care au participat peste 400 de delegați și invitați. Evenimentul a fost amplu comentat în unicul jurnal ucrainean existent atunci „Vilne slovo”.

La această conferință au fost prezenți și reprezentanți ai Consiliului Provizoriu de Conducere în frunte cu președintele, scriitorul Ștefan Tcaciuc. Conferința și-a ales organele de conducere avându-l în frunte pe președintele, prof. Iuliu Manuleac.

La 15 martie 1990, la Casa Scriitorilor a avut loc adunarea de constituire a organizației municipale București a Uniunii Ucrainenilor din România, cu care ocazie a fost ales comitetul de conducere compus din domnul Ihor Lemnii - președinte, domnul Ioan Rebușapcă-vicepreședinte, domnișoara Olga Șveduneac - secretar și alți membri.

În urma desfășurării conferințelor teritoriale și a adunărilor orgnizațiilor locale și municipale s-a convocat primul Congres al Uniunii Ucrainenilor din România în București la 28 aprilie 1990.

Comisia pentru numărarea voturilor a întocmit un proces-verbal cu nr.149/IV-1990 în care se menționează:

Președintele Comisiei a fost împuternicit să declare în fața participanților la Congres că prin vot secret au fost aleși următorii membri în Consiliu: președinte Tcaciuc Ștefan, voturi pentru 84 din totalul de 110 voturi valabil exprimate; prim-vicepreședinte Covaci Ivan, voturi pentru 69; prim-vicepreședinte Pițura Ioan, voturi pentru 73; vicepreședinte Rebușapcă Ioan, voturi pentru 95; vicepreședinte Manuleac Iuliu, voturi pentru 102; vicepreședinte Semeniuc Gheorghe, voturi pentru 104; vicepreședinte Lucan Gică, voturi pentru 102; vicepreședinte Rițco Virgil, voturi pentru 101; secretar general Nepohoda Ivan, voturi pentru 96; secretar Colotelo Iaroslava, voturi pentru 93; trezorier Kiril Kuțiuț, voturi pentru 95 și următorii membri: Rebușapcă Dumitru, Kramar Mihai, Robciuc Ion, Mihaiciuc Eugen, Reguș Corneliu, Olexiuc Nicolae, Romaniuc Paul, Popovici Teodor, Mesaroș Nicolae, Buciuta Ștefan, Brânzaniuc Mihai, Horvat Vasile, Rusnac Andrei, Șutac Maria, Șmuleac Ioan, Fedko Ștefan, Ciabrun Mihai, Buciuta Ștefan (Timișoara), Negriuc Ioan, Șeiciuc Adrian, Smocot Constantin, Ianoș Valerian, Cureliuc Nicolae, Ardelean Ioan, Ivanov Anani, Iacovici Ioan, Mihaleico Maria, Fediuc Mihai, Verbina Dan, Covaci Ioan.

În total au fost aleși 41 de membri în Consiliu.

(Continuare în numărul următor)

Ștefan BUCIUTA,
președinte UUR

După cum știm, exprimarea „Hristos se naște! Slăviți-L!”, rostită în limba ucraineană, se aude în fiecare an în orașul maramureșean Sighetu Marmăției, între Crăciun și Anul Nou pe stil vechi, atunci când filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România, organizează Festivalul de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni.

Acest festival a devenit un fenomen marcant în viața culturală locală din România, în comunitatea ucraineană, care prin muncă deosebită și dedicare pune în valoare patrimoniul cultural ucrainean.

La festivalul din acest an, care s-a desfășurat în perioada 9-10 ianuarie, au participat următorii oaspeți: Iaroslav Skumatciuk, președintele Administrației de Stat Regionale Verchovyna, Ivan Makivnyiuk, prefectul raionului Verchovyna, Basarab Serhi, vicepreședintele Administrației de Stat Regionale Verchovyna Ivano-Frankivsk, Volodymyr Kușnir, vicepreședintele Administrației de Stat Regionale Verchovyna Ivano-Frankivsk, Vasyl Hubal, guvernatorul regiunii Transcarpatia, Alla Kendzera, președinta Secretariatului Asociației „Ucraina-Lumea”.

Din partea Uniunii Ucrainenilor din România, au participat Ștefan Buciuta, președintele UUR, Miroslav Petrețchi, prim-vicepreședintele UUR, Macioca Mihai, președintele filialei Satu Mare a UUR, Liber Ivan, președintele filialei Caraș-Severin, Semciuc Victor, președinte filialei Botoșani a UUR, Iaroslava Colotelo, președinta filialei București a UUR, Petrașuc Boreslaw, președintele filialei Suceava a UUR, președinții organizațiilor UUR din Micula, Știuca, Poienile de sub Munte, Repede, Ruscova, Crasna Vișeuului, Valea Vișeuului, Bistra, Coștiui, Rona de Sus, Crăciunești, Bocicioiu Mare, Lunca la Tisa, Remeți, Sighetu Marmăției.

Deschiderea oficială a festivalului a avut loc la 9 ianuarie, în sala de spectacole a Școlii de Muzică „Mihai Eminescu”. Festivalul a fost deschis de Ștefan Buciuta, împreună cu Miroslav

Eram copil... nici nu umblam la școală, când tata mi-a făcut cadou un buhai, poate pentru a-și alina dezamăgirea că în loc de băiat se trezise cu o fată în bătaură. În fine, nu contează atât motivația tatălui meu, cât faptul că eu, mândră nevoie mare, m-am așezat pe banca din fața porții și mă jucam cu zgomotosul cadou, pentru a-i face invidioși pe colegii mei de joacă, mai ales pe băieți. Un vecin de-al meu, și rudă pe deasupra, flăcău care pregătea umblatul cu Malanca, auzind gălăgia făcută vine cu o propunere la mine. Îmi plătește cât vreau, dacă-i împrumut buhaiul în noaptea de Anul Nou. Preț de câteva secunde mă gândesc, și-i spun că sunt de acord. Mă întrebă cât vreau, și-i răspund că nu vreau bani. Rămâne nedumerit, dar nu-l las mult așa și-i comunic „prețul” meu: vreau să fac parte și eu din alaiul care va însoți Malanca. Îmi răspunde că nu se poate, că e frig, iar eu sunt mică... Îi dau dreptate și fac ca glasul buhaiului meu să răsună într-un muget grav și înfuriat, fapt care-l face să accepte oferta mea, cu o condiție: voi însoți alaiul doar pe strada mea, apoi mă voi întoarce acasă. Accept compromisul, doar să mă văd primită în grup, apoi văd eu cum vor evolua lucrurile.

Așa că trec la improvizarea unui costum. Îi rog pe ai mei să mă ajute, găsim o mască, o rochie lungă, viu

Festivalul de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni

Petrețchi, iar traducerea a fost asigurată de dna Elvira Codrea, consilier în cadrul Ministerului Educației Naționale. De asemenea, părintele Nicolae Lauruc a binecuvântat acest festival, după care corul „Vocile Ronei” din Rona de Sus, sub îndrumarea dnei Geta Petrețchi a interpretat

lui, domnul Miroslav Petrețchi, care a salutat oaspeții și colindătorii, după care programul a fost prezentat de domnul Pasenciuc Vasile, președintele organizației Remeți a Uniunii Ucrainenilor din România.

Concertul a fost deschis de corul Bisericii ortodoxe ucrainene din Sighetu Marmăției, după care oaspeții din Verchovyna și Kiev au prezentat un minunat moment artistic.

În continuare, au interpretat colinde specifice fiecărui județ, cântece și poezii, ansamblurile artistice din Satu Mare, Caraș-Severin, Timiș, Tulcea, Suceava și Botoșani. Nu puteau să lipsească nici colindătorii din Poienile de sub Munte, Repede, Ruscova, Crasna Vișeuului, Valea Vișeuului, Bistra, Coștiui, Rona de Sus, Crăciunești, Bocicioiu Mare, Lunca la Tisa și Remeți. Toate ansamblurile au fost răsplătite cu premii și diplome.

Încă de la începuturile sale, festivalul a câștigat simpatia tuturor naționalităților care trăiesc pe teritoriul țării noastre și în special a comunității ucrainene, devenind și o lecție de educare a tinerilor în spiritul dragostei față de tradițiile ucrainene. Îmbucurător este faptul că numărul tinerilor care participă la acest festival crește de la an la an.

În concluzie putem afirma că festivalul a fost reușit, poate unul dintre cele mai reușite, căci organizatorii s-au depășit pe ei înșiși, iar oaspeții cu greu au putut să se despartă de județul Maramureș și de tradițiile ucrainenilor din țara noastră.

Nicolae Miroslav PETREȚCHI,
director economic al UUR

colinde ucrainene. La final, ansamblurile artistice din Ucraina conduse de dl Vasyl Nachyrneak și dna Vira Masliuk au interpretat colinde și urări specifice zonei Verchovyna și Kiev.

A doua zi, 10 ianuarie, festivalul a continuat cu Sfânta Liturghie care s-a desfășurat la Biserica ortodoxă ucraineană din Sighetu Marmăției, oficiată de părintele Nicolae Lauruc.

Începând cu orele 12, peste 700 de colindători din Ucraina și România, împreună cu oaspeții sus-amintiți, au început să defileze prin centrul orașului Sighetu Marmăției, unde amestecul de culori și varietatea de costume s-a îmbinat perfect cu elementele arhitecturale specifice clădirilor și cu omătul alb care acoperea străzile Sighetului.

Spectacolul a fost deschis de gazda festivalu-

Malanca copilăriei mele

colorată, o „fustcă” dintr-aia groasă, o haină de-a mamei aruncată prin pod, confecționăm flori din hârtie creponată, lanțuri de toate culorile din același material și vestimentația babei din alai e pregătită.

La puțin timp după lăsarea întunericii, împreună cu bunica mea plecăm la casa rudei mele unde asist fascinată la ritualul de îmbrăcare a tuturor participanților. Eram atât de mândră că știam cine se ascunde în spatele personajelor, iar cei pe care-i vom colinda își vor bate capul zile bune să ghicească cine era Malanca, comandantul, regele, regina, doctorul, dracii, frizerii, fotografii, bucătarii, mirele, mireasa, călușarii, bebele; moșnegii, Anul Vechi, Anul Nou etc.

Alaiul de urători astfel gătit și foarte gălăgios o pornește pe la casele gospodarilor. Aici începe să interpreteze cântece tradiționale, să execute dansuri ritmice, să spună glume, să rostească urări specifice sărbătorilor de iarnă. Pe drum alaiul nostru se întâlnește cu alte cete ce însoțesc Malanca. Acestea se deosebesc de ceata noastră prin costumație și prin repertoriul abordat, improvizează lupte între ele, mi se face frică, dar apoi îmi dau seama că totul e doar un joc... e atât de fru-

mos!!! Din starea de bine mă trezește Malanca mea, adică ruda, partenerul meu de afaceri. Mă anunță că trebuie să merg acasă, e timpul să dorm... Îi zic că vreau să umblu cu ei toată noaptea. Îmi zice că nu se poate. Nu?.. mă îndrept spre cel care mănuieste buhaiul meu și i-l smulg din mâini. Luat prin surprindere, nu opune rezistență... Cu buhaiul în brațe o pornesc spre casă, prin noaptea neagră. Malanca aleargă după mine și-mi spune că voi umbla cu ei toată noaptea. Răsuflu ușurată. Unul dintre draci pleacă spre casa mea să-i anunțe pe ai mei să nu se îngrijoreze că nu vin acasă, că am devenit titulară în alaiul care însoțește Malanca din Ratoș.

Îmi aduc aminte de această întâmplare în timp ce mă aflu în piața centrală din Rădăuți și asist la spectacolul organizat de Primărie. Mă simt înstrăinată, goală pe dinăuntru, conștientizez cum acest obicei al copilăriei mele - Malanca - moare...

Mulți dintre copiii din ziua de astăzi nici n-au auzit de acest obicei. Unii cercetători afirmă că el ar fi venit de la ucraineni, alții susțin că este specific grecilor sau confirmă că obiceiul coboară din vremuri străvechi, de la dacoromâni. Nu

sunt folclorist sau etnograf, dar știu că am crescut cu acest obicei. Apoi am citit despre el. Am aflat că Malanca provine de la sfânta Melania sărbătorită la 31 decembrie, conform calendarului nou, și 13 ianuarie, pe stil vechi. Legenda spune că Malanca ar fi fost fiica primarului orașului Kamianet-Podilskyi, regiunea Hmelnyțkyi, Ucraina, care-ar fi fost omorâtă de tătari în timp ce încerca să-și apere orașul de hoarde. Acest obicei se întâlnește în localități din Ucraina, Moldova și din județul Suceava. Merită notat și faptul că în zilele de 15-16 ianuarie 2013, la Cernăuți, a fost organizat „Malanca fest 2013”, ediția a III-a. Festivalul a adunat un număr record de 32 de grupuri și un total de peste o mie de participanți, care au luptat pentru marile premii, evenimentul fiind urmărit de zeci de mii de vizitatori, care l-au transformat într-o carte de vizită a Bucovinei.

Am scris aceste rânduri cu tristețe în suflet. Pe an ce trece, se organizează tot mai puține Malanci și tot mai puțini gospodari le primesc în casele sau, cel puțin, în ogrăzile lor. Am devenit comozi, fuduli chiar... ne-am domnit astăzi și este rușinos să mergem cu colinda. Ne uităm tradițiile, înstrăinându-ne astfel unii de alții.

Lăcrămioara GRIGORCIUC

Sâmbătă, 29 noiembrie 2014, Uniunea Ucrainenilor din România filiala Caraș-Severin, președinte prof. Ivan Liber, a organizat aniversarea a 50 de ani de la înființarea corului „Barvinok” din Cornuțel, comuna Păltiniș, județul Caraș-Severin. La această aniversare au fost invitate și câteva formații artistice din Maramureș: corul „Vocile Ronei” și formația de dansuri „Sokoleata” din Rona de Sus, dirijor și instructor prof. Petrețchi Geta, formația „Călina roșie”, conducător și solist Miroslav Petrețchi și grupul vocal feminin

Corul „Vocile Ronei” prezent la aniversarea a 50 de ani de activitate a corului „Barvinok” din Cornuțel

Corul „Vocile Ronei”

„Rusceanca” din Ruscova. Din Cluj-Napoca a fost invitat un grup de studenți de la Universitatea de Litere „Babeș-Bolyai”.

La festivitate a luat parte președintele UUR, Ștefan Buciuta, și președintele UUR-filiala Maramureș, Miroslav Petrețchi. Festivitatea a început cu cântecul de bun venit interpretat de corul „Holos ukraintiv”, dirijat de prof. com-

Grupul vocal „Rusceanca”

În luna decembrie, la Biblioteca Municipală, a avut loc un concert cu prilejul împlinirii a 25 de ani de când a luat ființă Asociația corală „Armonia Ion Cuțan” din Onești, al cărei secretar fusese Paul Șoucaliuc, chiar de la început. Concertul fusese proiectat încă de soțul meu și s-a desfășurat în conformitate cu acel proiect, cu deosebirea că printre numele foștilor membri ai coralei, cu merite deosebite, ce se cuveneau răsplătite cu diplome, se găsea și numele său, pe singura diplomă acordată *post-mortem*. Aceasta mi-a fost înmănată mie.

Punctul central al acestui concert îl constituie realizarea, cu doi ani în urmă, a unui proiect european, creierul căruia fusese tot Paul. Se numise TESST și consta în faptul că permitea reunirea temporară a unor coruri de amatori, în special, din zonele mai puțin favorizate, cu scopul ca ele să învețe să cânte împreună cântece tradiționale, specifice fiecărei zone în parte. Oneștiul reprezenta România, ca țară inițiatore de proiect, prin urmare, la noi a avut loc primul concert internațional, cu participarea unor membri invitați din celelalte țări participante la proiect, respectiv,

pozitor și publicist I. Liber. Apoi au început scurte alocuțiuni ale oficialilor. În cuvântul său, Ștefan Buciuta a urat bun venit tuturor formațiilor artistice la această aniversare și a înmănat medalia jubiliară „Taras Șevcenko” prof. I. Liber pentru întreaga activitate muzicală și organizatorică și „Diploma de Excelență” actualei dirigoare a formației corale „Barvinok”, Tilia Șușco.

La începutul spectacolului a evoluat pe scenă grupul de copii cu cântece și ansamblul de dans din localitatea Cornuțel, pregătit de prof. Mihai Bobyk. În aplauze a urcat pe scenă grupul coral „Barvinok”, la sfârșitul evoluției fiecare membru primind „Diploma aniversară”.

A urmat pe scenă deja cunoscutul cor mixt „Vocile Ronei” din Rona de Sus care, anul acesta, împlinește 65 de ani de activitate.

Sub bagheta dirigoarei Geta Petrețchi corul a încântat publicul cu câteva cântece ucrainene.

La sfârșitul evoluției corul a interpretat „La mulți ani” pe patru voci, ca dedicație corului aniversar. Dansul popular local din Rona de Sus, interpretat de formația de elevi „Sokoleata” a Școlii Generale din localitate, instructor tot prof. G. Petrețchi, a cucerit publicul cu acuratețea interpretării. Formația vocal-instrumentală „Călina roșie”, solist și conducător Miroslav Petrețchi, a animat publicul cu cântece populare ucrainene cunos-

Formația „Călina roșie”

cute și îndrăgite de toți, făcându-i să cânte și ei. Grupul vocal feminin „Rusceanca” din Ruscova a interpretat câteva cântece populare, acompaniate de instrumentiștii Grijac Nicolae și Semeniuc Gheorghe. Au încheiat evoluția cu un duet interpretat de prof. Mihaela Miculaiciuc (conducătoarea grupului) și fiica ei.

O impresie deosebită a produs piesa de teatru interpretată de un grup de studenți de la Facultatea de Litere „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Motiv de mândrie pentru ronenii este faptul că 6 din cei 9 studenți sunt din Rona de Sus și au fost pregătiți de lectorii universitari Mihaela și Ivan Herbil tot din Rona de Sus.

La sfârșit, a evoluat corul „Zelena lișcina” și „Holos ukraintiv” sub conducerea prof. I. Liber, originar din Ruscova, cu Liceul Ucrainean terminat la Sighet. Fiecare formație artistică a fost răsplătită cu diplome și flori.

În încheiere, organizatorul, prof. I. Liber, președintele filialei UUR Caraș-Severin și primarul comunei au mulțumit formațiilor participante la concert și i-a invitat pe toți la o masă comună, unde cântecele au răsunat în continuare.

Drumul dus-întors din Maramureș la Caransebeș a fost lung, dar a meritat.

Ileana DAN

Concert la Onești

Anglia (Devon), Germania (Weimar), Italia (Pistoia), Spania (Madrid), Portugalia (Lisbona). Fiecare corală se angajase să învețe câte 4 cântece ale popoarelor sus-amintite, pe care le-au executat în fața publicului, întâi, oneștean, apoi, rând pe rând, al celorlalte locații. De asemenea, fiecare corală avea dreptul la propriul său dirijor. Dintre cei 50 de membri ai coralei oneștene, peste 40 au putut beneficia de deplasări spre țările coparticipante, chiar dacă, oficial, aveau dreptul la deplasare gratuită doar câte 4 membri, în țara aleasă de ei, după preferință. Și alți membri puteau călători împreună cu cei planificați, cu condiția să-și achite costul călătoriei. Unii au fost chiar în toate cele cinci țări. Paul a ales Germania și m-a luat și pe mine, cu toate că nu eram coristă. Mi-am achitat și eu călătoria și pot afirma că a meritat cu prisosință, căci am petrecut cinci zile minunate în acel minunat oraș, cu numele Weimar, inimă a culturii germane. În

cadru concertului au fost interpretate și cinci cântece străine, câte unul ales din fiecare țară participantă, după cum au fost alese de Paul, ca fiind cele mai reprezentative.

Momentul cel mai emoționant pentru mine a fost acela când a fost interpretat de corală, în memoria secretarului său, cântecul cel mai îndrăgit de el: „Suspina Niprul și se zbate”. Mai ales că de data aceasta membrii coralei au reușit să-l cânte și în varianta ucraineană, prin contribuția solistei Cristina Iseru, care avusese cuvintele originale, scrise încă de mâna lui Paul, cu caractere latine: „Reve ta stohne”; căci el dorise foarte mult să intre în repertoriul coralei în dublă interpretare. Reușise asta doar o singură dată, cu o altă solistă, când au făcut, cu ani în urmă, o deplasare în orașul Cernăuți. Și atunci, și acum, această interpretare a fost răsplătită cu aplauze puternice. Numai eu nu mi-am mai putut reține lacrimile care mi-au inundat fața și sufletul. Cunoașteți și dumneavoastră cât de mult s-a zbatut Paul pentru cântecul acesta, ca să-l apere de vulgarizare, cu strofa artificial adăugată.

Valeria ȘOUCALIUC

Mihai Eminescu la ceas aniversar

Într-o atmosferă destinsă, într-un local minunat și cu invitați de înaltă clasă, filiala Iași a sărbătorit 165 de ani de la nașterea marelui poet român Mihai Eminescu (15 ianuarie 1850). Am folosit acest prilej și pentru a marca 79 de ani de la nașterea poetului ucrainean din România, Ștefan Tcaciuc (13 ianuarie 1936).

De ce Mihai Eminescu și de ce Ștefan Tcaciuc?

Pentru că, dacă în cazul lui Eminescu, critica de specialitate este unanimă în a aprecia că acesta este cel mai mare poet român (deși în ultimul timp au apărut voci precum că Eminescu nu ar mai fi de actualitate, că este naționalist, că nu este progresist etc.) în cazul lui Ștefan Tcaciuc, după aprecierea noastră, putem spune că este unul dintre cei mai apreciați și iubiți poeți și scriitori ucraineni din România. Ce îi mai unește? - Bucovina; dacă Ștefan Tcaciuc s-a născut și a trăit o parte din viață în Bucovina, Mihai Eminescu este legat și el de Bucovina prin faptul că o parte din studii și le-a făcut la Cernăuți și prima sa poezie a fost scrisă la Cernăuți „La mormântul lui Aron Pumnul“.

Atât Mihai Eminescu, cât și Ștefan Tcaciuc au fost și sunt iubiți și apreciați în Ucraina: Ștefan Tcaciuc a fost membru al Uniunii Scriitorilor din România și Ucraina, membru al Uniunii Scriitorilor din Diaspora „Cuvântul“ cu sediul la Toronto - Canada, membru al Penclubului din Ucraina, cu foarte mulți prieteni din lumea literară (laureat al Premiului Național „Ivan Franko“ (Ucraina).

În Ucraina, în literatura de specialitate, Mihai Eminescu este numit „Șevcenko al românilor din Bucovina“.

În același timp, în cazul lui Eminescu putem spune că această sărbătorire este o continuare a evenimentului, care s-a consumat la Cernăuți la data de 15 ianuarie

a.c., când o delegație a municipiului Iași condusă de viceprimarul municipiului, Chirica Mihai, și din componența căreia a făcut parte și dl Serdenciuc Daniel, vicepreședintele filialei Iași a UUR, Sorin

Iacoban, deputat de Iași, Vasile Câtea, consilier personal al ministrului Tineretului și Sportului, a depus coroane de flori la monumentul lui Eminescu din Cernăuți alături de alte câteva delegații din România (județul Suceava) și din Ucraina.

Trebuie menționat faptul că între scriitorii ucraineni și români din Bucovina au existat relații foarte strânse de prietenie și colaborare frățească. După cum susțin unele izvoare ucrainene, poetul și compozitorul Isydor Vorobkevyci a fost bun prieten cu Eminescu pe când acesta era elev la Liceul „Aron Pumnul“ din Cernăuți. Poetul Orest Masykevyci i s-a destăinuit poetului Ștefan Tcaciuc că o delegație din Bucovina în frunte cu Isydor Vorobkevyci a participat la înmormântarea lui Eminescu de la București. Această participare fiind consemnată de presa ucraineană a vremii.

Simpozionul „Mihai Eminescu la ceas aniversar“ s-a desfășurat într-o atmosferă plăcută, participanții având ocazia să asculte

crâmpie din biografia marelui poet și cea a scriitorului Ștefan Tcaciuc, să viziteze două expoziții cu cele mai reprezentative opere ale celor doi scriitori, să asculte câteva poezii ale celor doi poeți, recitate de studenții Șorgot Liviu, Musteață Camelia și Cibanu Anatol, Șorgot Ionuț, Șugani Ecaterina, Ivanov Mara (de la Comunitatea Rușilor Lipoveni) în limbile română, ucraineană și rusă, momente muzicale prezentate de profesorul Ilie Gorovei, la acordeon și prof. Gorovei Marin, la vioară (Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă“), studenții Tocar Ciprian, Gheorghian Constantin și Șapcă Gheorghe acompaniați la chitară au interpretat melodii-

„Și dacă...“ și „Glosa“ pe versurile lui M. Eminescu, iar studentele Frătăucean Iulia, Frătăucean Cristina, Popușoi

Victoria și Kistrui Valentina au interpretat melodia „Pe lângă plopii fără soț“ pe versurile lui M. Eminescu.

Pentru acest simpozion, filiala Iași a pregătit și realizat câte o broșură (date biografice, culegere

de poezii în limba română și ucraineană și fotografii), câte un poster cu fotografiile celor doi poeți, un DVD cu materiale în Power point cu cele mai frumoase poezii ale lui Mihai Eminescu și biografia poetului, materialele fiind prezentate în cadrul expozițiilor organizate cu acest prilej.

La simpozion ne-au onorat cu prezența reprezentanți ai minorităților din Iași, studenți din Ucraina, care studiază la Iași, profesori, membri ai filialei Iași a UUR.

Participanții la simpozion au avut aprecieri elogioase la adresa organizatorilor și a persoanelor implicate în prezentarea programului.

Apreciem că simpozionul și-a atins scopul urmărit, fiind încă o posibilitate de socializare între membrii organizației noastre cu persoane importante din orașul nostru și cu impact asupra activității minorităților din Iași.

Cu ocazia vizitei delegației municipiului Iași la Cernăuți, pentru a participa la evenimentul susmenționat, dl viceprimar Chirica Mihai a oferit în dar Școlii Gimnaziale nr.6 din Cernăuți peste 600 volume de carte în limba română. Dl viceprimar a făcut invitație

primarului orașului Cernăuți să facă o vizită oficială la Iași pentru a participa la manifestările omagiale dedicate împlinirii a 165 de ani de la Unirea Principatelor Române, invitație acceptată de către acesta. Cu această ocazie, se va semna la Iași și un Acord de parteneriat între orașele Iași, Cernăuți și Chișinău pentru susținerea candidaturii Iașului la titlul de Capitală Culturală Europeană în 2021, colaborarea în domeniul educației și al atragerii fondurilor europene.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Să-l cinstim pe Eminescu

La 15 ianuarie 2014, elevii Școlii Gimnaziale din Bălcăuți au sărbătorit un dublu

Eveniment: 165 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu și Ziua Culturii Naționale. „Să-l cinstim pe Eminescu“ este genericul sub care elevii îndrumați de doamna profesoară Lăcrămioara Grigoriuc au prezentat un moment artistic. Într-o sală de clasă, amenajată sub forma unei ceainării literare, s-au recitat versuri din creația poetului, precum și versuri dedicate acestuia, adunate într-un montaj literar-artistic. Au fost dramatizate fragmente din „Scrisoarea a III-a“ și din „Luceafărul“. Elevii talentați la desen au transpus versul eminescian în culoare, realizându-se și o expoziție cu lucrările plastice. Grupul de

Convalia HREHORCIUC

Semnarea Acordului de colaborare în domeniul educației, culturii și administrației publice între orașele Iași, Cernăuți și Chișinău

Anul acesta s-a sărbătorit, pentru prima dată, ziua de 24 ianuarie ca zi de sărbătoare națională legală. Astfel, Iașului i se recunoaște rolul decisiv pe care l-a jucat în Unirea Principatelor Române de la 24 ianuarie 1859. Programul evenimentelor organizate cu această ocazie a cuprins manifestări atât în Piața Unirii, cât și pe pietonalul Ștefan cel Mare și în cartierele orașului. La eveniment au fost invitați și au participat președintele României, Klaus Iohannis, precum și prim-ministrul Victor Ponta, membri ai Guvernului, președinții partidelor parlamentare, parlamentari, președinți de consilii județene și primari din toată zona de nord-est a Moldovei, dar și primarii din Cernăuți și Chișinău.

În programul evenimentelor a fost înscrisă și o participare a oficialităților centrale la slujba de pomenire a domnitorului Alexandru Ioan Cuza, moment care s-a desfășurat la mormântul acestuia de la Biserica „Trei Ierarhi“.

În acest context și în acest cadru sărbătorec primarii din Iași, Cernăuți (Ucraina) și Chișinău (Republica Moldova), în prezența premierului Victor Ponta, au semnat un acord de colaborare în domeniul educației, culturii și administrației publice.

Acordul a fost semnat în Sala Gotică a mănăstirii „Trei Ierarhi“, la eveniment fiind prezent și Teofan, mitropolitul Moldovei și Bucovinei.

„Avem bucuria să ne unim în continuare cu cele două orașe, Chișinău și Cernăuți, în proiecte concrete, pentru că trăim la fel, simțim la fel, avem obiective comune. În anul 2008, tot la 24 ianuarie, am semnat cu primarul Chișinăului, domnul Chirtoacă, actul de înfrățire

între cele două orașe. Apoi am reușit să facem înfrățirea cu Cernăuțiul, într-o altă zi de sărbătoare, la 14 octombrie 2012, de ziua Sf. Cuv. Parascheva. Astăzi, tot la 24 ianuarie, când sărbătorim prima oară această zi ca sărbătoare legală, semnăm un protocol de colaborare în domeniul educației, culturii și în domeniul administrației publice. E vorba de proiecte concrete, cele două orașe vor sprijini Iașul pentru a putea deveni Capitală Culturală Europeană, o capitală care să emane mai departe acest spirit european în toată această regiune a Europei“, a spus primarul Iașului, Gheorghe Nichita.

Primarul municipiului Iași a ținut să mulțumească primarilor Chișinăului și Cernăuțiului, Dorin Chirtoacă și, respectiv, Oleksi Kaspruk, că nu s-au gândit la partea politică, ci se gândesc la problemele administrative comune celor care se află la dreapta și la stânga Prutului.

Cu acest prilej, primarul Cernăuțiului, Oleksi Kaspruk, a spus celor prezenți că, în urmă cu 156 de ani, poporul român a reușit, prin eforturi comune, să construiască o țară frumoasă. „Acum a venit rândul nostru ca, prin eforturi comune, să construim o Europă nouă, un viitor european“.

„Acum 156 de ani, din punctul meu de vedere, a început procesul de realizare a unității naționale, dar și de integrare europeană a României(...). Iată că România este așezată.“

Acum, fiecare trebuie să facă să trăiască mai bine. Sperăm că același lucru se va întâmpla și pentru noi, cei de dincolo de Prut atât cei din Basarabia, cât și cei din Bucovina. Sper să nu ne ia și nouă 150 de ani ca să se facă dreptate și pentru cei de dincolo de Prut. Să sperăm că,

prin asemenea proiecte și inițiative cum este cel de astăzi, să reușim să aducem mai aproape proiectele europene, să reușim să avem schimburi mai strânse și, de ce nu, această autostradă care

să lege Moldova de Europa să aibă din start extensii direct la București și Cernăuți. Asta ar fi cea mai bună Unire în secolul XXI“, a spus primarul Chișinăului, Dorin Chirtoacă.

Prezent la eveniment, premierul Victor Ponta

a spus primarilor celor trei orașe că aceste colaborări sunt utile și binevenite atât timp, cât „ne simțim toți frați și prieteni și mergem în aceeași direcție“.

„Anul trecut, am avut o întâlnire cu cei doi prim-miniștri (ai Republicii Moldova și Ucrainei), am spus și atunci, și o spun și acum: România nu e Uniunea Sovietică. Nu vrea să ia ceva cu forța de la altcineva. România este o țară care a încercat, în ultimii ani, să se dezvolte, să meargă spre valorile europene. Avem o datorie ca pentru cei din Basarabia, din Bucovina, în primul rând, să arătăm un exemplu de succes, să îi ajutăm să învețe din greșelile noastre, să nu facă aceleași greșeli. De asemenea, trebuie să facem tot ceea ce este bun pe partea asta a Prutului, sau pe partea asta a Bucovinei, să încercăm să facem și pe partea cealaltă. Cu toții avem nevoie de grădinițe, de școli, locuri de cultură, de o infrastructură foarte bună, de o autostradă, de energie, de tot ceea ce e nevoie ca oamenii să trăiască în bunăstare și pace“, a spus premierul Victor Ponta.

La festivități, din partea filialei Iași a UUR, au fost invitați și au participat dnii Hrihorciuc

Victor și Serdenciuc Daniel. Pe timpul șederii în municipiul Iași primarul orașului Cernăuți a făcut o vizită la sediul filialei noastre, ocazie cu care am prezentat pe scurt structura și activitățile ce le desfășoară filiala noastră și am discutat o serie de probleme legate de o eventuală colaborare în viitor. Domnul Oleksi Kaspruk ne-a rugat ca până ce se vor statonici relații de colaborare directe și trainice la nivel interdepartamental și instituțional dintre Cernăuți și Iași, conducerea filialei noastre să sprijine Administrația orașului Cernăuți și alte unități, organizații și asociații în găsirea de parteneri și, după caz, în asigurarea schimbului de informații dintre aceștia, precum și în atragerea de fonduri europene în cadrul unor programe transfrontaliere inițiate

de organizațiile și instituțiile competente din Iași, propunere cu care am fost de acord.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Promovarea moștenirii culturale ucrainene

În permanență am considerat că valorizarea moștenirii culturale trebuie să reprezinte o prioritate pentru comunitatea ucraineană, iar datoria fiecăruia dintre noi este de a păstra și a transmite mai departe nealterate valorile în jurul cărora ne-am format și definit de-a lungul timpului. Limba, religia, tradițiile și obiceiurile ucrainene constituie temelia comunității noastre, temelie fără de care orice raportare la viitor devine iluzorie.

Toate acestea au fost reflectate în emisiuni precum *Europolis* și *Conviețuiri* de la postul TVR1, la TVR3, la radio sau în presa locală.

În județul Tulcea, de exemplu, au fost surprinse aspecte din viața etniei noastre din zona Deltei Dunării, de la tainele pescuitului, ale mâncărilor tradiționale bazate pe pește, la prelucrarea stufului pentru acoperitul caselor sau obiectele de artizanat confecționate de meșterii populari, în mod deosebit, remarcând

surprins și specificul sărbătorilor de Crăciun și de Anul Nou, pe stil vechi, cu bogata masă din Ajun pe care se află 12 feluri de mâncăruri de post, colindele.

Devotamentul cu care obiceiurile zonei sunt transmise le-am putut remarca în activitatea ansamblurilor „Polonynka” din Paltin-Vatra Moldoviței, „Cervona kalyna” din Negostina, „Kozaciok” din Bălcăuți, a grupurilor de copii de la Școala din Milișăuți, „Vesna” din Mihăileni-Botoșani sau cel din Bistra, coordonat de profesorul Coreniuc Dumitru.

Totodată, vreau să amintesc că, la sfârșitul anului trecut, în localitățile Gottlob și Remetea Mică din județul Timiș, a avut loc Festivalul cântecului și dansului ucrainean din Banat, organizat de Uniunea Ucrainenilor din România, în colaborare cu Ministerul Culturii. Festivalul a adus laolaltă grupuri și ansambluri culturale profesionale ucrainene atât din județul Timiș, precum „Tânăra speranță” din Soca, „Iarba de mătase” din Lugoj, „Remeteanca” din Remetea Mică, „Kalynka” din Știuța, „Tinerii stejărei” din Dragomirești, formația instrumentală Ștefan Buciuța și Neluțu Marocico, precum și din Rona de Sus, județul Maramureș și Novisad, Serbia.

Din păcate, nu pot să cuprind aici toate grupurile și ansamblurile ucrainene, dar folo-

Ansamblul „Zadunaiska Sici” din Tulcea

M-am bucurat nespun când am văzut, în diferite localități din România în care trăiesc însemnate comunități de ucraineni, că tradiția este dusă mai departe cu responsabilitate, că există copii dornici de a învăța limba ucraineană, cântece și dansuri tradiționale, dascăli inimoși care se implică cu dăruire în formarea acestor copii, dar și membri ai comunității noastre care fac tot posibilul pentru a semnaliza și rezolva eventuale probleme. În acest sens, aș vrea să amintesc de o interpelare recentă pe care am adresat-o Ministrului Educației, în urma căreia s-a evitat desființarea a două clase de ucraineană de la Școala Gimnazială din Valea Vișeuului, Maramureș, cu toate că acestea sunt sub minimum de efectiv admis.

Atât timp cât în școli se vor ține cursuri în ucraineană, în biserici se va sluji în limba ucraineană, iar acasă fiecare dintre noi va transmite copiilor elementele de bază ale culturii ucrainene, nu vom avea cum să ne pierdem identitatea.

Personal, am înțeles importanța transmiterii pe toate canalele a valorilor culturii ucrainene și, de când reprezint comunitatea ucraineană în Parlamentul României, am colaborat cu reprezentanții mass-mediei pentru a le face cunoscute. Împreună cu aceștia, am fost în comunitățile de ucraineni din întreaga țară, de la Tulcea în Maramureș, de la Suceava și Botoșani până în Timiș, în dorința de a promova specificul ucrainean al acestor zone, de a-l înțelege mai bine, de a asimila lucruri noi și, nu în ultimul rând, de a arăta întregii României frumusețea și bunătatea din sufletele acelor oameni care formează minoritatea ucraineană.

frumusețea și originalitatea unor obiceiuri prea puțin cunoscute în afara comunității, cât mai ales importanța comunicării lor mai departe. Costumele populare purtate cu mândrie la întâlnirile avute, cântecele, precum și implicarea deosebită în prezența dansului „huțul” de către o formație tradițională de muzică instrumentală din Ulma, demonstrează că valorile de bază ale ucrainenilor huțuli din Bucovina sunt încă vii. Tot în Bucovina a fost

Ansamblul „Kozaciok” din Bălcăuți

sesc această ocazie pentru a le adresa mulțumiri tuturor celor care au pus suflet în tot ceea ce au făcut, coordonatorilor și cadrelor didactice care au arătat odată în plus frumusețea etnofolclorică ucraineană, precum și președinților filialelor și organizațiilor locale ale UUR pentru contribuția și implicarea deosebită în promovarea obiceiurilor și tradițiilor, cu orice prilej.

Consider că este de datoria noastră, a tuturor, să facem eforturi în continuare, pentru a stimula implicarea tinerilor în activități specifice, de a ne conserva și face cunoscute valorile culturale, pentru a ne putea defini ca etnie și peste ani.

Ion MAROCICO,
deputat

Corul „Vocile Ronei” din Rona de Sus, Maramureș

În Ucraina, Ziua Unirii se sărbătorește la 22 ianuarie, marcând momentul când în anul 1919 a fost proclamată unirea dintre Republica Populară Ucraineană (RPU) și Republica Populară Ucraineană Vestică (RPUV).

Acum, în 2015, Ziua Unirii are o însemnătate deosebită pentru ucrainenii din întreaga lume în situația ocupației provizorii de către Federația Rusă a Republicii Autonome Crimeea, precum și a susținerii de către Moscova a separatiștilor pro-ruși și a teroriștilor în estul Ucrainei - regiunile Donetsk și Luhansk.

Pentru Ucraina Unirea are o profundă semnificație istorică și politică.

După sute de ani de dureroasă divizare a teritoriului ucrainean în două zone distincte, anul 1918 a adus o dublă eliberare, și anume: Ucraina de pe Nipru a ieșit de sub jugul Imperiului Rus, iar Ucraina Vestică de sub cel al Imperiului Austro-Ungar. Numai în aceste condiții a fost posibilă, după învingerea numeroaselor obstacole, unirea lor într-un singur stat ucrainean unitar.

Ideea unificării a luat naștere pornind de la unitatea pământurilor Rusiei Kievene în jurul cnezatului Kievului.

Pe parcursul secolelor, țelul punerii în practică a unificării a fost susținut de marii hatmani ai Ucrainei: Bohdan Hmelnițki, Ivan Mazepa, Petro Dorosenko, Pylyp Orlyk.

În secolul al XVIII-lea - începutul secolului al XX-lea ideea și-a găsit expresie în operele multor gânditori ucraineni.

O etapă decisivă în calea realizării acestei legitime năzuințe a poporului ucrainean au constituit-o evenimentele din perioada 1917 - 1919.

La 7 noiembrie 1917, a fost proclamată Republica Populară Ucraineană (RPU) în componența căreia au intrat 9 gubernii ucrainene.

Sub influența acestor evenimente, la 19 octombrie 1918, la Lvov, a fost proclamată întemeierea Republicii Populare Ucrainene Vestice (RPUV).

De atunci între guvernele RPU și RPUV au început să se ducă tratative privind realizarea unificării celor două state.

La 1 decembrie 1918, în orașul Fastiv, a fost semnat un acord preliminar în vederea unificării RPU și RPUV. În acest acord se specifică intenția fermă a creării în cel mai scurt timp a unui stat unitar.

La 3 ianuarie 1919, Rada Națională a RPUV, la consfătuirea din orașul Stanislaviv (regiunea Ivano-Frankivsk), a adoptat legea privind unirea Republicii Populare Ucrainene Vestice cu Republica Populară Ucraineană de pe Nipru prin crearea unei republici populare unitare.

22 ianuarie - Ziua Unirii Ucrainei

La 21 ianuarie 1919, în localitatea Chust, în cadrul unei mari adunări populare a fost adoptată hotărârea de alipire la Republica Populară Ucraineană a Transcarpatiei.

Apoi, la 22 ianuarie 1919, a fost proclamată, la marea adunare populară, Marea Unire dintre RPUV și RPU.

Actul Unirii a fost profund determinat din punct de vedere istoric și s-a bazat pe visul de veacuri al poporului ucrainean de a avea un stat național unitar, independent.

Proclamarea Actului deosebit de important al Unirii a constituit un triumf al vrierii neclintite a ucrainenilor de a dobândi o consolidare etnică și teritorială, o mărturie a autoidentificării, a devenirii politice a națiunii.

În situația prezentă din Ucraina sărbătorirea Zilei Unirii Ucrainei reprezintă un simbol pregnant al năzuinței legitime a poporului ucrainean de recuperare și reconstituire a unității teritoriului ucrainean prin înlăturarea ocupației provizorii de către Federația Rusă.

Olga ANDRICI

ZIUA UNIRII UCRAINEI

Prin Decretul nr. 948 din 22 decembrie 2014, semnat de domnul P. Poroșenko, președintele Ucrainei, s-a stabilit ca la data de 22 februarie 2015 atât în Ucraina, cât și țările unde trăiesc etnici ucraineni să se sărbătorească Ziua Unirii Ucrainei.

În conformitate cu acest document, Ambasada Ucrainei în România a celebrat, la sediul Centrului Cultural Informațional din București, a 96-a aniversare a proclamării Actului de unire, în anul 1919, a Republicii Populare Ucrainene cu Republica Populară Ucraineană de Vest.

La această sărbătoare au participat domnul Teofil Bauer, ambasadorul Ucrainei în România, domnul Teofil Rendiuk, ministrul consilier, organizatorul manifestării, Puiu Tiberiu, dna Maria Hoșciuc din partea Guvernului României, cei 3 urmași ai foștilor ofițeri ucraineni, care au luptat în perioada 1918-1921 pentru libertatea și independența Ucrainei (Olga Andrici Poroșivska, Emilian Manciuș și Mihai Pocorschi), membrii ambasadei și etnicii ucraineni care locuiesc în București.

După cuvântul de deschidere, dl Teofil Rendiuk a dat cuvântul dlui Teofil Bauer, ambasadorul Ucrainei în România.

Domnul Teofil Bauer a arătat că lupta pentru independența Ucrainei a fost purtată de-a lungul secolelor de hatmanii Bohdan Hmelnițki, Ivan Mazepa, Petro Dorosenko, Pylyp Orlyk și alți lideri ucraineni.

Abia în secolul al XX-lea, la Kiev, respectiv la 7 noiembrie 1917, a fost proclamată Republica Populară Ucraineană, iar la 19 octombrie 1918, Republica Populară Ucraineană de Vest.

După tratativele purtate între conducătorii celor două state ucrainene, s-a semnat la Fastiv Acordul preliminar, la 1 decembrie 1918.

Celebrarea unirii celor două state ucrainene (RPU și RPUV) a avut loc la 22 ianuarie 1919 în Piața Sofia din Kiev, la care a participat marea majoritate a locuitorilor din Kiev și împrejurimi.

În continuare, dl Teofil Bauer a arătat că, în prezent, sărbătorirea Zilei Unirii Ucrainei simbolizează aspirațiile poporului ucrainean spre refacerea unității și integrității teritoriului ucrainean, când o parte din acesta este ocupat de Federația Rusă.

În continuare au luat cuvântul dl Teofil Rendiuk, dna Maria Hoșciuc, consilier la Guvernul României și dl Puiu Tiberiu, autorul cărții „Ucraina și ucrainenii”, care au subliniat importanța Unirii Ucrainei, la 22 ianuarie 1919, legând-o de situația de astăzi când o parte din teritoriul Ucrainei este ocupat de Federația Rusă.

După cuvântările celor de mai sus, a fost proiectat un film documentar cu aspecte din perioada respectivă când atât trupele RPU, cât și cele RPUV luptau împreună, în anul 1919, pentru independența și libertatea Ucrainei. Din păcate, acest deziderat nu s-a realizat din cauza, în principal, a factorilor externi (Puterilor Centrale și Antantei) care erau împotriva creării unui stat ucrainean independent față de Rusia bolșevică.

În final, participanții la această celebrare s-au fotografiat împreună cu membrii Ambasadei Ucrainei în România.

Mihai POCORSCHI

„Ambasadorii Unirii“ la Iași

În perioada 21-24 ianuarie, Iașul a găzduit delegații de elevi din diverse județe din țară, precum și din Republica Moldova și Ucraina care au participat la cea de-a VI-a ediție a proiectului Școlii Gimnaziale „B.P.Hașdeu” intitulat „Ambasadorii Unirii”.

Având numeroși parteneri, printre care Primăria municipiului Iași, Inspectoratul Școlar Județean Iași și numeroase școli din Iași între care Colegiul „Cotache Negruzzi”, Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, Colegiul „Mihai Eminescu”, dar și Complexul Muzeal Moldova, și sprijinul Filialei Iași a UUR în găsirea de parteneri din Ucraina, această manifestare a devenit o tradiție a școlii organizatoare și un moment de trăire specială a istoriei și de respirație a atmosferei prilejuate de rememorarea unui fapt cu semnificații naționale, anume împlinirea a 156 de ani de la Unirea Principatelor Române.

Elevii participanți, însoțiți de profesorii lor, proveneau din județele Neamț, Iași, Suceava, Botoșani, Galați, Vaslui, Covasna, Vrancea, municipiul București, Alba și de la unități școlare din Cernăuți și Chișinău. Aceștia au avut posibilitatea să se întâlnească cu reprezentanți ai municipalității, să exercite rolul de mesageri ai județului lor prin preluarea mesajului Consiliului Județean al Elevilor din Iași. Totodată, ei au participat la evocări și au susținut comunicări pe teme referitoare la personalitatea și rolul lui Alexandru Ioan Cuza. În perioada susmenționată, elevii au avut posibilitatea de a se întâlni cu scriitori, precum Constantin Dram, Lucian Vasiliu, Casian Maria Spiridon și cu istoricii Cristian Ploscaru, Cătălin Turliuc și Bogdan Ceobanu de la Facultatea de Istorie a Universității „Al.I. Cuza” din Iași la Casa „M. Kogălniceanu”.

Potrivit programului pregătit de organizatori, participanții au făcut o excursie la Castelul Ruginoasa, turul orașului, vizitarea unor locuri emblematice pentru Iași, cum ar fi Mănăstirea Trei Ierarhi (pelerinaj la mormântul domnitorului Unirii), Teiul lui Eminescu, Bojdeuca lui Ion Creangă sau Catedrala Mitropolitană, au prezentat un spectacol magical la Colegiul de Artă „O. Băncilă”.

Dintr-o scurtă convorbire cu profesorul de istorie, dl Aboțoiaie Ion, și câțiva elevi din delegația ucraineană (copii au fost selectați din mai multe școli cu predare în limba română din Cernăuți), a rezultat că această acțiune a avut un impact deosebit, prilejuind momente de bucurie împărtășită deopotrivă de elevi, profesori, organizatori, identificându-se nevoia de dialog cultural și de exprimare a sentimentului de respect pentru ceea ce a fost decis de istorie, și anume realizarea statului modern român.

*Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR*

„UNIRE-N CUGET ȘI-N SIMȚIRI!“

Sub acest titlu s-a desfășurat proiectul educativ de la Școala Gimnazială din Măriței, director prof. Lucian Dimitriu, în parteneriat cu Primăria comunei Dărmănești, primar Dan Chidoveț, și Școala Gimnazială din Șerbăuți, director prof. Silvia Boiciuc, consilier educativ prof. Marinela Iulia Mihai, proiectul fiind avizat de ISJ Suceava, inspector prof. Loredana Mihaela Ceică.

Perioada de desfășurare a fost 16 - 24 ianuarie 2015.

Scopul proiectului a constat în cunoașterea însemnătății zilei de 24 ianuarie 1859 și a consecințelor actului istoric împlinit atunci asupra poporului român.

Ziua de 24 ianuarie a rămas în istoria românilor ca dată la care s-a împlinit unirea Principatelor Române, în anul 1859, la foarte scurt timp după numirea lui Alexandru Ioan Cuza ca domn al Moldovei și Țării Românești.

mente de mândrie și prețuire a istoriei neamului românesc, ca ei să descopere valori morale ale poporului: dragoste de țară, eroism, vitejie, bunătate.

Strategiile de realizare au cuprins ca metode: demonstrația, descoperirea, sondajul de opinie, observația, conversația, exercițiul, explicația, munca în grup.

Mijloacele didactice folosite au fost: fotografii, articole din presă, cărți, hărți de istorie, legende, lecturi istorice, cartoane colorate, steag, cameră de filmat.

Programul de activități s-a axat pe: învățarea cântecelor și poeziilor patriotice, realizarea de stegulețe mici, ecusoane, planșe cu tema *unirea*, desene cu tema *unirea*, poster tematic.

Proiectul educativ s-a finalizat printr-un program artistic, după cum urmează:

Scenetă „Să ne amintim de Unire...“, prezentată de elevii claselor a III-a și a IV-a (Măriței),

prof. Eugenia Iencian și învă. Veronica Barbir.

Elevii de la școlile din Măriței, Călinești-Enache și Dărmănești, pregătiți de prof. Petru Ilincăi și prof. Daniel Faraon, au interpretat cân-

pregătiți de prof. Marinela Iulia Mihai și prof. Eugenia Iencian.

Elevii de la Școala Gimnazială din Șerbăuți au prezentat cântece patriotice, sub îndrumarea prof. Roxana Iulia Dragomir și prof. Tatiana Baciuc. Au fost elogiabile figuri importante ca Decebal, Traian, Mircea cel Bătrân, Alexandru Ioan Cuza, Mihail Kogălniceanu.

Un foarte frumos program artistic a prezentat grupul de rapsozi populari „Floare de mălini“ din Mălini - Suceava.

În fața spectatorilor din Măriței a evoluat și un grup de elevi dansatori, pregătit de Elena Hangan Bunzeac.

Cum era și firesc, programul s-a încheiat cu „Hora Unirii“ în care s-au prins toți cei prezenți.

Kolea KURELIUK

România s-a făurit cu mari jertfe, cu viața a zeci și sute de mii de viteji, pe care nu trebuie să-i uităm, ci să-i slăvim din toată inima.

Autorii proiectului au dorit ca, prin modul în care este abordată tema „24 ianuarie“, să-i determine pe copii să înțeleagă semnificația acestei zile importante prin povestiri istorice și activități interesante, să trezească în copii senti-

tecele patriotice: „Când a fost să moară Ștefan“, „Ștefan, Ștefan, domn cel Mare“, „Hora Unirii“, „Basarabie frumoasă“, „Vin, române!“

S-au recitat poezii patriotice de către elevii

Unirea Principatelor Române celebrată la Siret

La 156 de ani distanță de la împlinirea Unirii Principatelor Române, la data de 24 ianuarie 2015, la Siret, mai exact în cartierul Pădureni, a avut loc evenimentul „156 de ani de la Unirea Principatelor Române“ în incinta bisericii ce poartă hramul Sfântului Ierarh Nicolae. Au fost prezenți localnici, oficialități - viceprimarul orașului Siret, Cristian Leonard Mocrei, care a adresat un cuvânt de mulțumire gazdelor și organizatorilor, mai apoi profesorul de istorie Dumitru Băncescu care a intervenit, vorbind despre încărcătura istorică a unirii, contextul actual și termenii în care aceasta ar trebui celebrată și, nu în ultimul rând, elevi, aceștia oferind celor prezenți o scenetă istorică, surpriză pusă la cale de doamna învățătoare Lucica Șoiman, observatorul și, totodată, mentorul celor mici.

Directoarea Centrului Cultural „Mihai Teliman“ din Siret i-a răsplătit pe elevi cu volume de proză și poezie românească.

Ioan MATEICIUC

Noutăți editoriale

- Ion Robciuc, *Publicistică*, Editura „RCR Editorial“, București, 2014.
- Taras Șevcenko, *Kobzar. Vid perșodruku do suceasnosti*, Redactor Corneliu Irod, București, 2014.
- Eusebie Fraseniuc, *Jyvu ridnym slovom*, București, 2014.
- Mihai Hafia Traista, *Aproapelui cu ură*. Nuvele și povestiri, București, 2014.
- Corneliu Irod, *Vid uciora do zavtra*. Proză, București, 2014.
- Corneliu Reguș, *Miseaș u lichtari*, Uporeadkuvannea Mychaila Mychailiuka, București, 2014.
- Ivan Covaci, *Smiiutsea, placiut solovi*. Literaturni portrety-prosvitlinnea, t. II, București, 2014.
- Ivan Ardelean, *Tini sliv*. Poezii, București, 2014.
- Nicolae Corneșcian, *Extreme*. Roman, București, 2014.
- Iuri Pavliș, *Cerez pole, cerez iar işla Lysytea na bazar*. Poemy dlea ditei, București, 2014.
- Serafima Crigan, Lucia Mihoc, Anca Știubianu, *Limba ucraineană*. Auxiliar didactic pentru anul III de studiu, Lidana-Bukrek, 2014.
- Stelian Gruia, *Molytva i prokleettea*, Redactor Mykola Corsiuc, București, 2014.
- Mychailo Mihailiuc, *Zahluchlyi dzvin*. Trafunky, škițy, zhadky, București, 2014.
- Taras Șevcenko - *un apostol al neamului ucrainean*. Ediție dedicată aniversării a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko, București, 2013.

„Dorim să deschidem noi școli și grădinițe cu predare în limba ucraineană”

Interviu cu dl Ștefan Buciuta, președintele UUR

Reporter: Cum au fost în acest an sărbătorile după stil vechi?

Ștefan Buciuta: Sărbătorile după stil vechi au trecut foarte bine. Lumea s-a distrat și a sărbătorit. În familiile mixte au fost câte două sărbători în această perioadă și urmează Sfântul Ioan și Boboteaza. La 6 ianuarie, seara s-a colindat, apoi au mai urmat trei zile de colinde. A treia zi de Crăciun, de Sf. Ștefan, UUR a organizat „Festivalul de Datini și Obiceiuri de Iarnă la Ucrainenii”. Evenimentul a ajuns la a XXII-a ediție și s-a desfășurat la Sighetu Marmatei, ca de obicei. Au fost mulți invitați și foarte multă lume prezentă. Iar sighetenii, de la mic la mare, s-au bucurat din plin de acest eveniment pentru că Festivalul este cu paradă.

De data aceasta, Festivalul s-a desfășurat pe parcursul a două zile, la 9 și 10 ianuarie.

În afară de grupurile din Maramureș, din localitățile cu populație majoritar ucraineană, care sunt nelipsite în fiecare an, au fost invitați și din Caraș-Severin, Timiș, Satu Mare, Arad, Botoșani, Suceava, Tulcea. Au fost multe grupuri de colindători și am avut plăcerea să avem prezenți printre noi și invitați din Ucraina.

Din raionul Verhovyna a venit un grup de tineri care a prezentat un obicei străvechi, cum se colindă în ajunul Crăciunului, cu multe scenete. Au fost soliști cu voci extraordinare.

De asemenea, a fost prezent Ansamblul artistic al copiilor din

regiunea Kiev, care a venit cu ajutorul Asociației „Ucraina-Lumea”.

A fost prezent și președintele Secretariatului general al acestei asociații, Alla Kendzera. Au fost și oaspeți din regiunea Ivano-Frankivsk, o delegație oficială condusă de prim-vicepreședintele Administrației de Stat, funcție similară cu funcția de subprefect din România. Iar din partea Administrației din Verhovyna a fost, de asemenea, o delegație oficială condusă de președintele raionului. În total, au fost circa 70 de invitați numai din Ucraina.

Rep.: Și ei ce spun de situația din Ucraina, cu tensiunile de acolo?

Ș.B.: Sunt necăjiți că teroriștii din estul Ucrainei tot atacă. În ultima vreme au atacat un autobuz unde au murit mulți oameni nevoințați din cauza unui obuz. De asemenea, sunt atacați prin surprindere soldații, cu toate că s-a stabilit încetarea focului de ambele părți, dar totuși atacurile continuă. Pe lângă cei din armată merg și voluntari în zona de conflict. Acolo este nevoie de armată pentru a proteja populația. Sunt mari probleme acolo cu energia electrică pentru că, ducându-se aceste lupte, de multe ori se întrerupe energia electrică sau alimentarea cu gaze. Și atunci populația suferă și din această cauză.

Rep.: Revenind la evenimentele de la noi, cine a organizat Festivalul de la Sighet de la începutul lui ianuarie?

Ș.B.: Ca de fiecare dată, Fes-

tivalul a fost organizat de Uniunea Ucrainenilor din România prin filiala Maramureș, unde este președinte Miroslov Petrețchi. Și împreună cu comitetul de conducere s-a reușit o organizare de excepție. Iar mobilizarea din satele ucrainene a fost făcută de organizațiile locale ale UUR. De asemenea, tot la Sighetu Marmatei s-a organizat și Revelionul ucrainenilor, o primă ediție inițiată de profesoara dr. Odarca Bouth. În Maramureș, trăiesc în jur de 35 de mii de ucraineni, conform ultimului recensământ. Numărul total al ucrainenilor din România este în jur de 51 de mii, deci peste 50% trăiesc în Maramureș.

Rep.: Care este în momentul de față situația din interiorul UUR, pentru că erau probleme între președintele UUR și deputatul care îi reprezintă pe ucraineni în Parlamentul României?

Ș.B.: Nu era problemă între președinte și deputat, ci deputatul își făcea probleme să ajungă președinte. Dar trebuie să aștepte, să vadă ce se întâmplă la congres. El se mai amestecă în problemele care nu-l privesc, dar noi îl chemăm la răspundere în fața Consiliului și bineînțeles că va merge până la urmă pe drumul cel bun.

Rep.: Dar vă simțiți apăsate interesele în Parlament?

Ș.B.: O singură persoană nu prea poate apăra interesele ucrainenilor, pentru că face parte din Grupul minorităților naționale. Iar dacă

cineva calcă pe bec, sunt ceilalți care-i îndrumă pentru că sunt mulți președinți ai uniunilor care sunt și deputați, care știu cum se rezolvă problemele în cadrul uniunilor. Mai mult, Consiliul Minorităților Naționale este compus din președinții uniunilor. Chiar acum ne-am întrunit să aprobăm bugetul pe anul 2015. Deputatul ar trebui, ca și în celelalte partide, să fie subordonat organizației, nu să-și facă treaba de capul lui. Dar el este mai neștiutor în problemele acestea politice și organizatorice.

Rep.: Dar deputatul ucrainenilor este vocal în Parlament?

Ș.B.: Mai face interpelări. La unele i se răspunde, la altele i se atrage atenția. El le face să aibă activitate. Sunt declarații politice și atunci spui că ai luat cuvântul în plen. Dar declarațiile politice se fac la prima oră, când plenul este cam subțire că sunt în sală doar cei din prezidiu și ceilalți care fac declarații politice.

Rep.: Un mesaj de început de an pentru ucrainenii din România și ce v-ați propus pentru acest an?

Ș.B.: Le doresc tuturor o viață mai bună în acest an. Acum ne-am ales un nou președinte al României, care reprezintă și minoritatea germană și cred că sub îndrumarea lui, viața va fi mai bună. UUR și-a întocmit planul de activitate pe anul acesta și dorim să dezvoltăm latura cultural-educativă, dorim să deschidem noi școli și grădinițe cu predare în limba ucraineană cu aportul populației și al cadrelor didactice și să mergem înainte, alături de populația majoritară a României, să contribuim la dezvoltarea țării noastre, să ajungem în primele rânduri printre țările Uniunii Europene.

A consemnat Mircea CRIȘAN

Demult, oamenii trăiau mai greu, în sărăcie, dar aveau sufletul mai curat și cinstit. Trudeau din zori și până-n seară la muncile câmpului și pe lângă casă, orientându-se după soare. La sate, casele erau modeste cu încăperi mici, unde se înghesuiau mai mulți membri ai familiei, dar cu multă căldură în suflete.

În serile lungi de toamnă-iarnă, femeile gospodine se așezau la războaiele de țesut, de unde ieșeau covoare minunate sau croșetau, împleteau, brodau, coseau, făceau tot felul de minuni cu mâinile lor harnice. Într-o familie erau mai mulți copii și trebuia făcută zestre, mai ales pentru fete. Se spune că zestrea trebuie începută de când copiii sunt mici: „cu mâinile lucrau, iar cu piciorul legănau”. Camerele erau frumos împodobite cu tot felul de covoare, ștergere, lăicere, mileuri, perne, plăpumi, cusături de tot

MUZEUL NEGOSTINEAN

felul, costume populare etc. Din mâinile gospodinelor ieșeau adevărate opere de artă, iar din auzite am aflat că erau și unii bărbați care încercau asemenea meserie. Era frumos, era plăcut, se adunau seara în câte o casă la șezători, unde discutau, glumeau, cântau cântece ucrainene, era veselie mare și așa mai uitau de grijile cotidiene.

Dar asta s-a petrecut cu mult timp în urmă. Acum au sosit „timpuri moderne”, oamenii au început să cam uite de tradiții și obiceiuri vechi. Au început să scoată lucrurile vechi din case și să le înlocuiască cu cele noi de prin bazare, pe unele le aruncau în foc, iar altele la tomberon. Nu se poate așa ceva, mi-am zis eu, munca celor care au trudit din greu nu poate fi chiar aruncată și neapreciată. De aceea m-am gândit să strâng din ceea ce a mai rămas și să fac un muzeu în Negostina, județul Suceava. Acest muzeu se află într-o cameră a Căminului Cultural și a fost inaugurat în 2008, iar noi l-am numit „Casa țărănească din Negostina”. Aici pot fi vizionate multe obiecte casnice vechi, multe lucruri

făcute de mâinile pricepute ale oamenilor, care exprimă originea noastră. Aici se află și „Cartea de onoare”, unde se pot citi multe gânduri de recunoștință ale celor care au trecut pragul casei. Am avut mulți vizitatori, dar îi așteptăm și pe alții, mai ales din țara vecină, draga Ucraină. Multe delegații din Ucraina ne-au vizitat și s-au bucurat de cele văzute. Așteptăm pe toți ucrainenii, care doresc să ne viziteze. Aici există și

un „Colț de rugăciune”, unde oamenii multumeau, se rugau și-l slăveau pe Dumnezeu. Pe masa fiecărui ucrainean din Negostina se află Biblia și „Cobzarul” marelui geniu literar, Taras Șevcenko.

Felicia GRIGORAȘ

Україна переможе! Ucraina va învinge! Iată lozincă răspândită peste tot în țara vecină, de cum treci granița. Am cunoscut țara vecină încă înainte de vremurile apuse. După 1989, am tranzitat Ucraina spre Polonia. Astfel, cunosc mai ales Cernăuțiul așa cum cunosc Suceava sau Rădăuțiul. Pe atunci lumea era veselă, doamnele erau foarte elegante, zâmbitoare, se vorbea despre modă, despre excursii etc. Marfa era ieftină. Adeseori, o parte de aprovizionare pentru comerț se făcea la Cernăuți, apoi se vindea în Polonia. Am legat prietenii. Iar după '89, ei, ucrainenii, au venit în România. I-am primit cu drag. Le fac invitații și-i găzduiesc. Nu de multă vreme am fost la Berehomet cu probleme de sănătate. Am trecut prin Cernăuți. Am văzut oameni prost îmbrăcați, posomorâți, crispați, unii cerșind, mutilați, peste tot vorbindu-se numai de nenorocirile aduse de conflictul cu Rusia. Ce povestesc oamenii întrece cu mult ceea ce vedem la TV sau scrie în ziare. Eu nu voi scrie despre ce am auzit, ci voi răspunde la o observație a unei doamne din Berehomet: „Doamne, ferice de dvs. că nu cunoașteți ororile unui conflict-război!“. Pe moment am vrut să-i spun că și România trece prin timpuri grele, că politicianii-hoți, fără război au făcut praf țara, aducând-o la mila lumii. Dar m-am răzgândit dându-mi seama că ar fi o lipsă de respect pentru durerile prin care trece și i-am povestit cum m-a marcat războiul chiar dacă eram doar un copil. Nu mi-am închipuit niciodată că o întâmplare din fragedă copilărie nu se va lăsa uitată și va crește împreună cu mine, punându-și pe cetee pe adultul de azi. Am fost urmărită de teama că nimeni nu mă va înțelege, că spusele mele ar putea fi luate în derâdere sau înțelese greșit, că ar putea să comenteze mai departe în fața altora „taina mea“

UCRAINA VA ÎNVINGE!

care îmi întristează inima și azi. Este o povară să porți cu tine secrete: o faptă pe care îmi pare rău că am înfăptuit-o și pe care n-o pot lua înapoi, o faptă îndrăzneată, încât nu am avut curajul să o mărturisesc de teamă de a nu mă acoperi de bruma ridicolului. Am găsit de cuvânt să fiu mai puțin împovărată povestind cum m-au marcat pentru toată viața unele întâmplări din timpul războiului. Întâmplarea nu este una inventată pentru a delecta cititorii, ci o relatez așa cum s-a petrecut: În timpul celui de-al Doilea Război Mondial un grup de soldați germani ne-au ocupat casa lăsându-ne doar o cameră. N-am avut acces nici măcar la cămară. Cum nu e pădure fără uscături, unul dintre soldați a urcat în podul casei, cotrobăind peste tot. A găsit o cutie cu bijuterii (singurul lucru mai de preț) pregătite de mama pentru cele trei fete. A luat cutia cu toate bijuteriile și a plecat la o altă casă, a gospodarului Filipciuc, unde erau alți soldați. Bijuteriile le-a primit mama de la o familie de evrei fără copii, pe care mama i-a ajutat când au devenit neputincioși. Fratele meu, Vasile, l-a întâlnit pe german la horă și i-a cerut bijuteriile. Dar a fost lovit în față cu un corp dur. Avea nasul spart, era plin de sânge, umflat de parcă purta o mască. Acea imagine nu-mi dispare nici azi. În sufletul meu de copil s-a instalat o mare tristețe, o adevărată tragedie, era un zbulcium imens de care nu știam până atunci. Într-o duminică, cum ne jucam pe toloacă, am auzit muzică de petrecere la familia Filipciuc. Eu și o prietenă, vecină cu noi, ne-am desprins de grupul de copii și ne-am apropiat de locul de unde se

auzea muzică, veselie. Pe loc ne-a venit ideea de a-i pedepsi măcar stricându-le cheful pentru bătaia primită de fratele meu. Vecina a adus două ouă clocite de găscă și fără să ne gândim am aruncat, pe rând cele două ouă prin geamul deschis, care au aterizat pe masa îmbelșugată. Am fugit pe drumul spre stânga. Precizez că locuința lui Filipciuc este (și azi) așezată pe un triunghi de teren, la capătul căruia este o răscruce de drumuri: la stânga - un drum ce duce la Mărița Mare, cu bifurcația spre Chili-bancina. La dreapta, este drumul ce duce la o grădină de zarzavat cu bifurcația spre Pidhora. Noi am luat-o la fugă pe drumul spre stânga, fiind „bătătorit“ de noi și către școală. Am fugit cât ne țineau puterile fiind speriate la auzul zdrăngănitului de arme. Tot atunci spaima ne-a trezit la realitate: „Curajul, îndrăzneala ne va costa viața“. Și nemaiputând respira, pe loc am luat hotărârea să ne prefacem liniștite, nevinovate și să ne întoarcem agale către casă. Nemții, după ce au alergat pe drumul spre dreapta au început căutările pe cel din stânga. Numai că nu le-a venit în gând că două copile prăpădite ar fi avut curajul de a face un astfel de gest. Am ajuns acasă când se făcu destul de întuneric și târziu. Când mama m-a întrebat ce e cu mine că sunt albă ca varul am răspuns că ne-am jucat „de-a lupta cu dușmanii“ și am obosit. Singurul care a știut de ipravă era fratele meu cel bătut fără vină. De rănila la ambele picioare provocate de cartușele găsite într-o scorbură de copac putred și lovite cu piatra ca să văd ce e înăuntru nu voi vorbi prea mult. Acasă am spus că

rănila sunt din cauza sârmelor ghimpate de care m-am împiedicat aducând găștele acasă de pe toloacă. Mama era tare bucuroasă că are așa o „gospodină grijulie“ și n-a mai cercetat cauza rănilor, ci le-a oblojit pentru a le vindeca mai repede. Eu eram bucuroasă că nu am fost mutilată pe viață, cum a pățit verișorul meu, Silvestru, care tot din cauza cartușelor găsite și „activate“ a rămas fără un ochi și cu alte defecte.

Și astăzi, la vederea motocicliștilor echipați pe motociclete (asemenea nemților în timpul războiului) mă cuprinde un sentiment ciudat care nu poate fi explicat.

Am povestit dnei Prokopiuk Ludmila cele de mai sus, relatate drept răspuns la cele spuse de dumneaei că „eu n-am cunoscut ororile războiului“. În ochii ei altădată senini, au apărut lacrimi amare. Probabil din cauza celor relatate, dar și a faptului că unul dintre cei 5 copii ai ei a fost mobilizat din cauza conflictului cu Rusia. O altă doamnă, Korjeninski Galina trăiește cu spaima să nu fie luați cei doi feciori în acest conflict. Emoții, frica este în fiecare persoană din Ucraina. O familie din Luhansk venită la Berehomet la rude după ce i-a distrus tot ce a agonisit într-o viață de om spre a cere găzduire... povestind ce s-a petrecut și ce se petrece acolo i-a îngrozit pe toți berehometenii. Ei se întreabă încotro să apuce în caz de nevoie?! Cunoștințele noastre au în orice moment adăpost la noi. Cât stau ele în România întreabă cu emoții ce vești am mai aflat despre evoluția evenimentelor în țara lor?

Când i-am spus că întâlnirea de la Minsk a avut rezultate pozitive, ele au râsuflat ușurate. Toți, atât noi, românii, cât și ei, ucrainenii, sperăm că rațiunea va învinge și atunci și Ucraina va învinge!

Artemizia GHEORGHII

In memoriam prof. dr. ing. Vasile Tisan (1944-2015)

Vasile Tisan s-a născut la 8 mai 1944 în satul Valea Vișeului, comuna Bistra, județul Maramureș. S-a născut într-o familie numeroasă, tatăl lui fiind muncitor ceferist pe nume de Traista. Vasea, căci așa îi spuneam noi la liceu, a făcut primele 4 clase în comuna sa natală, iar clasele V-VII și VIII-XI le-a urmat la Școala Medie Ucraineană din Sighet. Colegul meu Vasea a învățat foarte bine, fiind un bun matematician, a obținut multe premii la concursuri interșcolare. A absolvit Liceul Ucrainean în anul 1962 după care a urmat studii superioare la Institutul Politehnic din Cluj-Napoca, Facultatea de Mecanică Agricolă, promoția 1967, iar în anul 1984, a obținut titlul de doctor inginer în Mecanisme, Organe de Mașini și Tribologie cu teza de doctorat „Mecanisme de comandă logică cu elemente mecanice“.

După terminarea studiilor a fost repartizat la Stațiunea de Mecanizare a Agriculturii din localitatea Livada, județul Satu Mare, iar apoi s-a transferat la Uzina Unio Satu Mare.

A lucrat în producție, proiectare, cercetare, respectiv, la Institutul de Învățământ Superior din

Baia Mare, cadru didactic asociat, 1975-1983. Începând din anul 1990, a activat ca șef de lucrări și conferențiar universitar la

Universitatea de Nord Baia Mare, iar ca profesor universitar din februarie 2000 până în ianuarie 2014. În toți acești ani a dat dovadă de o aleasă ținută și pregătire profesională, s-a dedicat realizării profesionale a studenților. A elaborat cărți de specialitate, cursuri, îndrumătoare de lucrări, culegeri de probleme, proiecte și studii de cercetare, invenții și inovații și a participat cu articole științifice la numeroase simpozioane, congrese și conferințe naționale și internaționale.

S-a dedicat cu abnegație promovării și dezvoltării colaborării Centrului Universitar de Nord din Baia Mare cu universități prestigioase din Ucraina, constând atât în programe educaționale pentru studenți, cât și în proiecte de dezvoltare regională finanțate din fonduri europene. Prin programul Phare 2004-2006, Proiectul RUTEM, a contribuit la înființarea și dezvoltarea Centrului Regional România-Ucraina pentru Instruire în Protecția, Managementul și Monitoringul Mediu prin care au fost instruiți specialiști și studenți din regiunile Maramureș și Ivano-Frankivsk.

Prof. univ. dr. ing. Vasile Tisan a susținut continuarea acestor parteneriate, rezultând actualele proiecte finanțate prin Programul transfrontalier Huskroua 2007-2013: RoUaSoil: Romania-Ukraine crossborder area-„The management of

the contaminated sites with oil products“, Content: Creation of network for technology transfer in Ukraine-Slovakia-Hungary-Romania cross border area, CLAMRoUa: Clean air management in crossborder area RoUa, un model de colaborare între Centrul Universitar Nord din Baia Mare, Universitatea Națională Tehnică de Petrol și Gaze Ivano-Frankivsk, Universitatea Subcarpatică, Institutul de Învățământ Superior „Vasyl Stefanyk“ din Ivano-Frankivsk, Consiliul Județean Maramureș, Agenția de Protecție a Mediului Maramureș.

A colaborat cu Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Maramureș pentru a sprijini și susține practica studenților de la Universitatea Națională Tehnică de Petrol și Gaze Ivano-Frankivsk care au efectuat practica în Baia Mare și județul Maramureș. Vasea a părăsit această lume spre cele veșnice la 4 ianuarie 2015. Colegii și toți cei care l-au cunoscut deplâng dispariția prematură a profesorului Vasile Tisan.

Ștefan BUCIUTA

*

Un ultim și pios omagiu celui care a fost îndrumătorul meu de proiect, profesorul universitar doctor inginer Vasile Tisan (Traista). Dumnezeu sa-l ierte și să-l odihnescă! Sincere condoleanțe familiei îndoliate!

Crina Cozma (Buciuta) cu familia

Stimată Redacție,

Pentru că nu peste mult timp vom sărbători nașterea Cobzarului ucrainean, a marelui Taras Hryhorovyci Șevcenko, vreau să aduc în fața cititorilor „Curierului ucrainean“ câteva lucruri interesante și nostime, îmi permit să spun, despre marele poet ucrainean.

De mică m-au fascinat cărțile, toate cărțile, dar mai ales cele vechi, cele cu paginile îngălbenite și cu acel miros specific, cărți care pe lângă conținutul literar își au propria lor poveste, care au trecut prin multe mâini, au fost răsfoite, citite, iubite și au văzut multe. O astfel de carte am găsit-o într-un cotlon al podului, veche, zdrențuită, fără coperti, neputând ști vreodată a editării. Părea un manual de literatură ucraineană folosit cândva la școală. Copil fiind, am răsfoit-o și am citit poveștile din ea. Făceam rusa la școală, vorbeam ucraineană cu bunicii și citeam orice îmi cădea în mână. Pe atunci nu știam cine sunt Taras Hryhorovyci Șevcenko, Leonid Hlibov, Ivan Franko și alții. Mai târziu am căutat-o și am răsfoit-o din nou. Am găsit două texte interesante despre Taras Hryhorovyci Șevcenko, texte pe care nu le-am mai întâlnit în altă parte și m-am gândit să vi le trimit traduse în limba română pentru a le putea citi și cei care nu vorbesc limba ucraineană.

Portretul

Era pe vremea când Taras Hryhorovyci Șevcenko locuia în Kiev; el picta tablouri aici. Era un artist renumit. Odată, intra la el un domn important, mare baron, și îl roagă să-i facă portretul. Stând de vorbă cu el, Taras Hryhorovyci i-a făcut într-o clipă portretul în creion. Atunci, domnul îl întrebă:

- Dar cât o să mă coste dacă-mi vei face portretul? Taras Hryhorovyci i-a cerut o sută cincizeci de carboave.

Iar domnul îi zise:

- Dar de ce cereți așa scump?

- Scump? răspuse Taras Hryhorovyci, ei, atunci totul o să coste trei sute de carboave.

Domnul s-a infuriat și a plecat. Taras Hryhorovyci a luat portretul pe care l-a creionat în timpul discuției cu acel domn, i-a mai adăugat niște urechi de măgar, l-a dus la magazin și i-a spus vânzătorului:

- Pune acest portret în vitrină, iar de-o vrea cineva să-l cumpere, să ceri cinci sute de carboave. Trece odată domnul, despre care am pomenit adineaori, pe stradă, se uită, în vitrină e portretul său, și de parcă nu era de ajuns, avea și urechi de măgar. Dă să meargă la vânzător, când colo cineva tocmai îl întreba:

- Cât costă măgarul acela din vitrină?

Vânzătorul zice:

- Cinci sute de carboave.

Domnul se apropie și zice:

- Acest portret am să-l iau eu. Scoase cinci sute de carboave și plăti vânzătorului. Iar primul cumpărător stă și oftează:

- Bun măgar, dar n-am avut eu parte de el...

Scris după cuvintele lui Petro Ivanovyci Șevcenko din satul lui Șevcenko.

Ce minune ar fi...

Odată, la palatul țarului a fost adusă o lampă electrică. Pe vremea aceea era o prea mare minune. Au agățat-o în curte, au venit s-o vadă miniștri și generali. S-a adunat o mulțime. A fost chemat și Taras Hryhorovyci Șevcenko să vadă și el acea minune.

A venit Șevcenko. Vede, toți se îngrămădesc și admiră lampa. A venit și țarina. Îl zărește pe Taras Hryhorovyci și zice către dânsul:

- Priviți, Taras Hryhorovyci, e drept, o minune?

Se uită, se uită Taras Hryhorovyci la acea lampă și spuse în fața tuturor:

- Ei, și ce minune e asta? Minune ar fi fost, dacă în locul lămpii l-ar fi atârnat pe țarul rus.

L-au luat pe Șevcenko pentru aceste cuvinte. Și țarul l-a deportat și a vrut să-l spânzure, dar oamenii i-au luat apărarea. Atunci l-au trimis la oaste.

Scris după cuvintele lui Demyd Volodymyrovyci Serbiuk din satul Aleksandrivka.

prof. Lidia DASCALIUC

FĂURAR, LUNĂ GRĂBITĂ...

Februarie nu-i doar o lună grăbită-n calendar, ci și soarele dintr-o ultimă zi de Făurar, cu regretul că-și dă seama că a pus pe chipurile noastre, cu un minus de două, trei zile-lumină, prea puține raze. În fiecare clipă universul dă ora exactă. Atunci Pământul și Făurar fură startul s-ajungă primii la solstițiu de primăvară.

Iarna mai dă târcoale de aburi, rezultați din respirație, pe sub nările noastre. Pe mustăcioși nu-i interesează că și pinii suportă efectele chiciurii și îmbătrânesc, albind și ei ca noi.

La fereastră, o ramură plecată de promoroacă mă salută cu stăruință. N-am timp să-i răspund: în parfumul ceaiului de tei, dimineața devreme, trăiesc un paradis.

Chiciură pe crengi. Brusc limpezind zorii șuieră efectul de semnal al unui 112: ambulanța unei Salvări, în trafic.

Un țurture cade. Streașina casei nu scoate o vorbă.

Expir în aerul rece al dimineții: mă simt un tip glacial!

Un pescăruș în decorul lacului. Oameni săraci sapă prin gunoaie. Contrast între aer și pământ. Altă-ntâlnire... Un vânticel ceva mai cald și șoptește numerele tragerii loto „6 din 9“.

În Parcul Herăstrău, o probă de remorcher: trage după el pescărușii...

În vacarmul pieței de cartier calmul prețurilor rămâne tăcut cu încăpățănare.

Dorul de cultură mă împinge încotro văd ochii: „seară de teatru“.

Căldura și vaporii hormonilor extaziați ai unui club de noapte, fug prin ușa ușor crăpată.

Nici o constelație pe cer. Depourile-s doldora de tramvaie; stelele dorm pe șine.

Zi de spălat [pentru rău-platnici] cu sau fără clești de rufe întinse, la termen de uscare, pe balcoane.

La intrarea într-un bârlog de urs, stă scris: Nu-mi vând blana în pădure!

O siluetă pe patru picioare - din ciută naturală a devenit „manechin“.

Pescarul este dispus să-și lase pasiunea îngropată în amintirea unei copci.

Și tot așa: cu cârpele, cu opinteli printre troiene, s-a dus campania de dezapezire a drumurilor!

Calendarul empiric al muncilor agricole se află în faza de „bălegar“!

Pârloagele așteaptă revirimentul de a fi semănate cu iarbă din Sudan.

Cămara patrupedelor nu duce lipsă de nutreț însilozat.

Noaptea este încă lungă... Grijă să n-o facem lată!

Pisica moțăie. Prin fața ochilor închiși trece hormoniada unui Făurar zbuciumat.

Stăpânul ei e vânător, maestru ca-n povești: cotrobăiește conținutul obișnuit... al tolbei!

Drept răsplată pentru atenție, vă trimit o curiozitate lexicală: un pup - o pupa.

.....

Întorc capul spre calendar, pare ca nou.

Lumina zilei e îmbelșugată,

Făurar clipele-și alungă -

Sunt cumva rămas în urmă,

Sau v-am scris pe stilul ... vechi?

Mihai MATEICIUC

Aniversările lunii februarie

• Pițura Ioan, vicarul Bisericii Ortodoxe Ucrainene, s-a născut la 1 februarie 1947.

• Perejuc Gheorghe, farmacist, s-a născut la 1 februarie 1941.

• Mihaleico Florin, fost președinte al filialei Tulcea a UUR, s-a născut la 3 februarie 1971.

• Sopco Vasile, medic, s-a născut la 4 februarie 1940.

• Liber Ivan, președinte al filialei Caras-Severin a UUR, s-a născut la 5 februarie 1932.

• Luțac Vasile, profesor de muzică, s-a născut la 12 februarie 1960.

• Decun Mihai, prof. univ. dr., s-a născut la 13 februarie 1943.

• Dan Aurel, pictor, s-a născut la 13 februarie 1946.

• Covaci Irina, jurnalistă, s-a născut la 19 februarie 1955

• Horvat Adriana, secretar tehnic al filialei Satu Mare a UUR, s-a născut la 24 februarie 1983.

Nimbul destinului osândit

Este titlul celui de-al treilea volum de poezii, aparținând dlui Vasile Mangelovschi (Țelio) din Dărmăneștii Sucevei.

Volumul cuprinde un număr de 68 de poezii, dintre care amintesc: „Nihil sine deo“, „Răscolid trecutul“, „Relaș“, „Soapte tandre în dojană“, „Bipedul corupt“, „Patimi și pasiuni“, „Gândul de taină“, „Corolarul vieții“, „Iarna“, „Urmașilor“, „Ofițer am devenit“, „Limba noastră“ etc.

Autorul versifică foarte ușor, scriind poezii pe diverse teme.

De remarcat este faptul că majoritatea poeziilor au ritm și rimă, ceea ce la poezii actuali este „o rara avis“. Eu nu sunt critic, ci doar un umil cititor, ca atare îi urez dlui Vasile Mangelovschi la mai multe volume de poezii.

Atașez micului meu material două poezii din volumul amintit.

Kolea KURELIUK

Titanicul eternei iubiri

*Ce-ar fi viața fără amor oare?
Noapte fără stele, rece, sumbră,
Falsă liniște-n singuratică visare
Imens pustiu, fără apă, fără umbră...*

*În spiritul meu tânăr, strălucitor
Iubirea mistuitoare a germinat,
Bietul lăcaș curat, atât de iubitor
Pacea-n inimă timid a adunat.*

*Ceva ușor ca aerul parfumat
În taină trupul mi-a cuprins,
Buzele iubitei, m-au fermecat
Flacăra amorului s-a aprins.*

*Frumoasă iubită mi-am ales
Din armoniile naturii pământeste,
Dulcele fruct al tinereții am cules
Noblețea vieții - știam - e să iubești.*

*Călcând adesea pe margini de abisuri
Inimile înamorate băteau nebune,
Șoaptele cuprindeau speranțe, visuri
Privirea iubitei, putea stelele să adune.*

Inefabila feerie

*Fantastice umbre în magia luminii
Mângâie duios, o preafrumoasă zână,
Feea, sub razele reci ale lunii
Ademenindu-mă cu un gest grațios de mâna.*

*Plutesc în jur miresme îmbătătoare
Zâna în grații ancestrale, priviri diamantine,
Curge tăcerea fantastică amăgitoare
Răcoarea nopții, fierbe sângele-n mine.*

*Expunând nudul, zâna hoinărește-n libertate
Inefabila feerie gândurile-mi poartă,
În vrajă, detaliile sunt contemplate
Paralele inegale... viețile au diferită soartă.*

*Luna în noapte tainic înaintează
Revin în sine-mi, uitând nocturna ispită,
Umbra ființei mele, tăcută mă urmează
Nudul zânei a dispărut într-o clipită.*

Cu toții avem amintiri, unele mai recente, altele mai vechi. Este un fapt știut, acceptat unanim, chiar dovedit științific, că amintirile din copilărie persistă în memoria noastră mai puternic decât cele mai recente, lucru caracteristic înaintării noastre în vârstă. Desigur că amintiri sunt multe, fiecare dintre ele având legătură cu o anumită perioadă a vieții noastre. În această privință nu fac excepție nici amintirile mele, cu atât mai mult că mă apropii de vârsta persoanelor octogenare, iar în toată perioada vieții mele s-au acumulat multe și variate amintiri. Una dintre acestea este, desigur, legată de copilăria mea și, cu toate că s-a întâmplat în urmă cu foarte mulți ani, este încă foarte vie în memoria mea.

... Era în perioada celui de al Doilea Război Mondial. Pentru a fi în siguranță, cât mai departe de zona luptelor, toată familia mea era refugiată în Transilvania într-un sat mic numit Uilac, situat undeva lângă localitatea Vânători și orașul Sighișoara, dar nu departe de granița de atunci a României cu Ungaria impusă prin Dictatul de la Viena din 1940, când Ardealul a fost cedat Ungariei.

Uilacul era, de fapt, un cătun cu puține case, situat între dealuri acoperite preponderent cu păduri de fag și stejar, lângă un iaz (heleșteu), unde localnicii, inclusiv tata, obișnuiau să pescuiescă. Era spre sfârșitul lui februarie, zăpadă era numai pe alocuri, în schimb gerurile erau încă puternice. Din această cauză suprafața iazului avea un strat continuu de gheață, ceea ce dăuna peștilor prin lipsa de oxigenare a apei. Tata obișnuia să meargă la iaz și acolo, cu un băț gros de alun, să găurească suprafața gheții, ajutând astfel peștii.

Într-o zi, tata m-a luat cu dânsul și amândoi ne-am dus iar acolo să vedem care este situația. Cum suprafața iazului era înghețată, tata a început din nou să o spargă. La un moment dat, bățul s-a rupt și tata a hotărât să mergem în pădurea din apropiere pentru a procura unul nou.

Mergeam prin pădure urcând o pantă nu prea mare. La un moment dat, ne-am oprit deoarece înaintea noastră, printre copaci, tata zărise un animal care, din cauză că era cu spatele spre noi, dar și la o distanță destul de mare, nu putea fi identificat. Curiozitatea de a afla ce animal este ne-a determinat, sfidând pericolul, să ne apropiem (ce imprudentă!) mai mult de el. Simțindu-se urmărit, animalul s-a întors cu capul spre noi și atunci am văzut că era un mistreț. Deranjat de prezența noastră, mișcând agresiv din cap, a pornit în direcția noastră. Atunci am putut constata că se mișca greoi, clatinându-se pe labele din spate. Asta ne-a dat curaj să mai

O întâmplare neobisnuită

rămânem pe loc, pentru a-l vedea mai bine. Cum mistrețul continua să înainteze și situația noastră devenise totuși critică, chiar periculoasă, tata mi-a strigat să fug repede acasă. Cu toate acestea, poate din curiozitate sau poate din alt motiv, după ce m-am îndepărtat câțiva metri, am rămas, totuși, pe loc ca să văd ce se va întâmpla. A fost necesar ca tata să intervină din nou, să se răstească poruncitor - ceea ce nu admitea nicio împotrivire - ca să fug acasă. Această poruncă, dar și faptul că mistrețul continua să se apropie, m-a determinat s-o iau la goană la vale spre casă, care se afla la poalele dealului, chiar la marginea pădurii. Fugind, am mai apucat să aud cum în urmă tata lovea cu bățul într-un copac ca să sperie animalul și să-l determine să întârzie înaintarea către noi până ce eu voi fi în siguranță. Mai târziu aveam să aflu că tocmai aceste zgomete îl întârâtaseră și mai mult. Eu, însă, speriat de-a binelea, având în memorie imaginea mistrețului pornit furios spre tata și cu cele mai negre și sumbre gânduri învălmășindu-se fantezist în mintea mea de copil, am alergat cât am putut de repede spre casă. Văzând-o, încă de departe, pe mama în pragul ușii, gâfâind și plângând, am început să strig: „Tata... pe tata... pe tata îl mănâncă un porc sălbatic!“ Mama, văzându-mă în starea în care eram și mai ales auzind ce strigam, șocată, înmărmurise în prag. Ea ne știa plecați veseli la iaz la pescuit și când colo mă vedea alergând dinspre pădure, singur, plângând și strigând acele cuvinte alarmante despre un „porc sălbatic“ așa că, neînțelegând exact despre ce este vorba, vru lămuriri. Încă gâfâind, printre sughituri, am început să-i spun ce se întâmplase. Abia atunci, mama a conștientizat pericolul, a pălit și, alarmată, a început să se agite cu intenția de a fugi în sat pentru a chema săteni în ajutorul tatei. Nu știu ce ar fi urmat dacă nu apărea, grăbit, tata... întreg și nevătămat. El îi explică mamei, pe îndelete, care este situația și faptul că mistrețul poate fi împușcat.

Spre norocul nostru, în vecinătate locuia un sătean care mi se pare că era și paznic al fondului forestier și care avea, legal, o armă. Acesta, aflând de la tata despre ce este vorba, acceptă să meargă să împuște mistrețul. După ce își luă arma și o cățelușă, împreună cu încă un sătean și doi fii ai acestuia, conduși de tata căruia - contrar tuturor sfaturilor - m-am alăturat și eu, am pornit spre locul unde tata lăsase mistrețul, dar acesta

nu se mai afla acolo. Însă, datorită cățelușei, acesta a fost găsit repede, ceva mai departe, culcat lângă niște lăstăriș de fag. Enervat de lătratul cățelușei și de prezența noastră, se ridică pe labele din față încercând din greu să se ridice și pe cele din spate, aflându-se astfel într-o poziție foarte favorabilă în bătaia puștii. Atunci paznicul a ochit și a tras un foc. Urlând de durere, mistrețul căzu ca secerat cu botul pe labele din față, ambele fiind atinse de glonțul tras. Impușcătura nu fusese mortală, așa că trăia și mișca din cap căutând să alunge cățelușa care mereu încerca să-l muște.

Pentru a fi ucis, nu știu din ce motive, poate pentru a face economie de muniție, s-a hotărât să fie ucis prin înjunghiere cu un cuțit special. În timpul acestei operațiuni, unul dintre săteni a fost rănit de mistreț care, zbătându-se, cu unul din colții de jos, foarte ascuțiți, i-a sfărtecat dosul palmei stângi. A fost ultima reacție de apărare a mistrețului înainte de a fi ucis. După asta, a fost transportat la casa vânătorului. Aici, s-a constatat că mistrețul (un vier de peste o sută de kilograme) a mai fost cândva rănit, tot prin împușcare, în spate, din care cauză nu prea se putea ține pe labele din spate și se deplasa mai greu. Așa se explică și faptul că nu a reacționat - spre norocul nostru - mai agresiv atunci când tata și cu mine am dat peste el în pădure, altfel cine știe cum s-ar fi terminat această întâmplare.

Carnea mistrețului a fost împărțită participanților la vânarea lui, noi primind și ceva săpun făcut din grăsimea sa, ceea ce conta foarte mult în perioada grea a războiului când multe produse erau deficitare. În plus, noi ne-am ales și cu o perie de ghetă din părul de pe creasta aflată pe spatele mistrețului pe care tata îl dăduse unui meșter priceput în confecționarea periilor. Această perie o mai am și acum.

Astfel s-a petrecut această întâmplare ai cărei protagoniști au fost tata, subsemnatul și mistrețul. Mai târziu, devenind inginer silvic, am mai avut ocazii să mă întâlnesc cu mistreți în pădure și ar mai fi de povestit și alte întâmplări, dar nici una dintre ele nu are pentru mine o așa importanță ca aceasta, care este legată nemijlocit de copilăria mea, de amintirea părinților mei, mai ales de cea a tatălui meu, Dionisie Oneșciuc, de la a cărui moarte anul acesta se împlinesc 40 de ani.

Iarema ONEȘCIUC

Discursul Președintelui Ucrainei rostit la Universitatea din Zürich

Stimate Doamnăle Cancelar Federal,
Stimați profesori,
Stimați ucraineni veniți aici să mă susțineți și să susțineți Ucraina,
Doamnelor și domnilor,
Este o mare cinste pentru mine de a rosti un discurs în acest loc cu adevărat istoric.

Acești pereți au fost martori ai nenumăratelor evenimente marcante și multe personalități de seamă și-au expus aici ideile, menite să schimbe lumea în bine. Tot aici, în această universitate, imediat după cel de-al Doilea Război Mondial, sir Winston Churchill a făcut apel la crearea Europei unite.

Domnia Sa a spus atunci: „Trebuie să creăm un fel de Statele Unite ale Europei. Numai astfel sute de milioane de trudituri își vor putea redobândi bucurii și speranțe simple care fac ca viața să merite să fie trăită“.

Sunt convins că „viața merită să fie trăită“ când îi privești în ochi pe copiii mei. Acești ochi nu trebuie să fie cuprinși de spaimă. În condițiile democrației care respectă libertatea cuvântului și de expresie. În democrație care respectă demnitatea umană.

Uniunea Europeană reprezintă istoria succesului celor 28 de țări și peste 500 de milioane de oameni care au înregistrat progrese datorită nivelului ridicat al libertăților politice și al standardelor economice.

După cel mai crunt război din istoria omenirii, visul lui Churchill despre o Europă unită părea unul idealist și chiar naiv. Acum, însă, în secolul al XXI-lea idealismul lui Churchill a devenit o realitate.

Dar, după aproape 70 de ani de la înmugurirea proiectului european, au apărut noi provocări globale care îi pun pe liderii europeni să caute căi pentru asigurarea în continuare a creșterii și a securității, precum și a inviolabilității libertăților.

Europa are nevoie de un nou impuls. Întreaga Europă este din nou în pericol. Idealurile de libertate și democrație pe continent sunt din nou în pericol.

Spre deosebire de Elveția, UE nu se poate baza pe avantaje geografice și pe modelul unic al securității. UE trebuie să treacă dincolo de cadrul frontierelor sale actuale pentru a-și crește securitatea.

Pericolele cu care se confruntă, în prezent, Europa seamănă cu cele cu care luptă în prezent Ucraina. Țara mea luptă împotriva terorismului. Ea se află în avangarda luptei pentru valori europene ca libertatea, suveranitatea și democrația.

Ucraina trebuie să devină membru cu drepturi depline al familiei popoarelor europene, întrucât ea este deja o parte a acesteia sub aspect istoric, spiritual și intelectual. Ea este deja apărătorul ei și un nou simbol al Europei.

În cadrul UE și dincolo de aceasta, Europa trebuie să fie fermă și unită când se pune problema principiilor create de-a lungul istoriei și folosite de generațiile de europeni...

Stimate Doamnăle Cancelar Federal,

Ca președinte al OSCE ați avut o contribuție substanțială la reglementarea pașnică. Noi apreciem aceste eforturi.

Sunt de părere că lumea democratică trebuie să întărească cu atât mai mult răspunsul comun și ferm la agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei și la încălcarea dreptului internațional de către această țară.

Eficiența acestui răspuns va influența, practic, drumul Ucrainei în viitor. Apreciez că singura cale de deescaladare a conflictului, și acest lucru este recunoscut în lume, este realizarea în totalitate a acordurilor de la Minsk în spiritul bunei credințe.

Dacă nu se va găsi o soluție, Ucraina va fi pusă în situația de a plăti un preț prea mare în viața omenirii și în cheltuieli uriașe pentru apărare și nu pentru reforme.

Tocmai pe acest lucru mizează agresorul, și anume de a stopa reformele și de a împiedica transformarea Ucrainei într-un stat european democratic și modern.

Noi suntem ferm hotărâți să realizăm în cinci ani cea mai mare parte a reformelor. Intenționăm să atingem ratingul top-30 în Doing Business al Băncii Mondiale și top-50 în indicele de corupție al Transparency International.

Dorim să creștem PIB pe locuitor și să asigurăm aflusul de investiții străine directe, să consolidăm sectorul de securitate și apărare al țării. Ne propunem să creștem cu trei ani durata de viață în Ucraina.

75% din absolvenții de școală vor ajunge să cunoască două limbi străine. Este un plan ambițios, dar realizabil.

Am trecut deja la reformarea instituțiilor statului reducând numărul acestora concomitent cu creșterea eficienței lor. În momentul de față Ucraina face parte din țările cu cele mai multe reclamații la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. De aceea, dorim să consolidăm supremația legii, să asigurăm eficiența sistemului judiciar și să recâștigăm încrederea față de sistemul juridic ucrainean. Această cerere era una dintre cererile-cheie ale revoluției noastre.

Reformele au în vedere și sistemul de ordine publică. Am început să reformăm organele de ordine pentru a crește încrederea cetățenilor față de această instituție.

Dar lupta cea mai „eroică“ va fi cea împotriva corupției. Fără eradicarea corupției profund înrădăcinate în statul și în societatea noastră, toate celelalte eforturi vor fi zadarnice. Primul pachet anticorupție se aplică deja. Noi am creat Biroul Național Anticorupție ca un prim pas în asigurarea activității transparente și responsabile a sectorului de stat.

Guvernul susține cu hotărâre îmbunătățirea mediului de afaceri în Ucraina. Reducem numărul de inspecții și licențe necesare. Modificăm sistemul de impozitare și dereglementare în scopul îmbunătățirii climatului de afaceri.

Ucraina este obligată să se dezvolte în direcția unei economii dinamice, competitive, inovative și orientate spre export, pe deplin integrate în UE. Zona de liber schimb între

Ucraina și UE ne obligă să accelerăm reglementarea legislativă și normativă.

Au existat numeroase opinii cu privire la eventualele avantaje precum și dezavantaje ale Acordului privind zona aprofundată și cuprinzătoare de liber schimb cu Uniunea Europeană. Afirm deschis: aceasta va fi o sarcină complicată, dar ea este o opțiune pentru viitor. Și ea presupune încredere și reguli civilizate de administrare a afacerilor. Acordul privind zona aprofundată și cuprinzătoare de liber schimb cu UE înseamnă îmbunătățirea climatului investițional. Este vorba de pătrunderea pe una dintre cele mai mari piețe din lume și pe piețele terțelor țări.

Ucraina va face tot posibilul pentru a înregistra câștiguri pe piețe vechi și noi. Vom încerca să ne consolidăm și mai mult prezența în Europa și vom susține afacerile noastre pe toate celelalte direcții.

Vom extinde securitatea și independența noastră energetică. În acest sens, vom continua să acționăm în direcția realizării integrale a celui de al treilea pachet energetic pentru a crea o piață energetică sigură și eficientă din punct de vedere economic prin modernizarea sectorului nostru energetic și identificarea unor soluții inovative în vederea diversificării surselor de aprovizionare cu energie și a traseelor energetice.

Primii pași au fost făcuți. Am stabilit fluxuri puternice de aprovizionare cu gaze din alte țări. Aș dori să le mulțumesc partenerilor noștri pentru solidaritate. Am invitat investitori din SUA și UE să participe la modernizarea sistemului ucrainean de transport al gazelor și ne preocupăm de creșterea atractivității investiționale în sectorul energetic.

Ucraina poate aduce o contribuție suplimentară importantă la securitatea energetică europeană cu infrastructura sa de tranzit și cu depozitul său subteran unic de gaze cu o capacitate de 31 miliarde m³.

Am aprobat un plan de reducere a consumului de gaze până în anul 2017 prin creșterea eficienței energetice. Scopul final este acela de a deveni membru cu drepturi depline al Pieței energetice europene.

Ucraina dorește să aplice standarde moderne de protecție a mediului ambiant. Cred cu tărie că de securitatea ecologică depinde calitatea vieții. Ucraina a fost întotdeauna cunoscută ca „grâнарul Europei“ care oferă un mare potențial nevalorificat pentru produse ecologice. Am intenția să deschid Ucraina întregii lumii. Ne vom integra total în spațiul științific, educațional și cultural european și vom dezvolta contacte interumane. Regimul fără vize cu UE este una dintre prioritățile Ucrainei în 2015, iar eu aștept ca summitul Parteneriatului Estic de la Riga din 21-22 mai să devină un adevărat reper în ceea ce privește liberalizarea regimului vizelor...

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape